PRIROČNIK PO KORAKIH
SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

norway grants

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants
norway grants

PRIROČNIK PO KORAKIH
SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI

Ljubljana, november 2014

CMEPIUS, nosilec programa Slovenski
štipendijski sklad SI04, EGP in NFM

Naslov: Priročnik po korakih – skupni študijski programi

Izdajatelj: CMEPIUS,
Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Zbrali in uredili: Petra Bevek, Sonja Mavsar, Petra Vilfan, Maja Godejša,
mag. Robert Marinšek

Lektura: P-lingo, Petra Tomše, s. p.

Tisk: Tiskarna Radovljica, november 2014

Oblikovanje: Simetrija d.o.o.

Naklada: 300 izvodov, brezplačna publikacija

Izvedba tega projekta je financirana s strani Finančnega mehanizma EGP 2009–2014 ter Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014 med Republiko Islandijo, Kneževino Lihtenštajn, Kraljevino Norveško in Republiko Slovenijo. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč financerjev projekta.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.014.24

PRIROČNIK po korakih : skupni študijski programi / [zbrali in uredili Petra Bevek ... et al.]. - Ljubljana : CMEPIUS, Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja, 2014

ISBN 978-961-6628-42-6
1. Bevek, Petra
276339456

KAZALO

Uvodne besede 7
Joint degree programs – instruments for quality enhancement 9

KAKO ZAČETI 19
Kako začeti 20
Zlata pravila postavitve skupnih (magistrskih) programov 21
Razvoj skupnega študijskega programa 25
Opredelitev ciljne skupine 26
Partnerstvo 28
Zakonska/pravna podlaga 30
Razvoj kurikula/študijskega programa 32
Administrativna podpora 34

IMPLEMENTACIJA 37
Skupni študijski program je akreditiran in tako pripravljen na izvajanje – izzivi, ki sledijo 38
Menedžment skupnega študijskega programa 38
Jasen, podroben in usklajen partnerski sporazum o sodelovanju 38
Vključevanje sodelavcev ter notranjih in zunanjih deležnikov na vseh ravneh odločanja ter medsebojno sodelovanje 39
Priprava skupnih postopkovnikov v stopnji izvajanja skupnega študijskega programa 39
Učinkovita in vsestranska podpora študentom skupnega študijskega programa. 40
Financiranje izvajanja skupnega programa. 42
Sistem spremljanja kakovosti skupnega študijskega programa (zunanja in notranja evalvacija) 43

SLOVENSKI SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI 47

ERASMUS MUNDUS PRIMERI DOBRE PRAKSE. 69

KORISTNE POVEZAVE IN PRILOGE K PUBLIKACIJI. 83

VIRI 85

UVODNE BESEDE

Petra Bevek

Slovenske visokošolske institucije že od leta 1999 aktivno sodelujejo v evropskih programih izmenjav in medinstitucionalnega sodelovanja. Naša največja univerza sega v sam vrh evropskih institucij tako po številu izmenjav študentov kot tudi osebja. Izkušnje mobilnosti so se izkazale za nadvse koristne, tako na osebnem kot na strokovnem področju posameznika. Imamo torej vrsto dokazil, ki nam s konkretnimi rezultati dokazujejo koristi, pomen in vrednost mednarodnega sodelovanja. Skupni študijski programi predstavljajo naslednji korak v nadgradnji slednjega in predstavljajo ponotranjenje osnovnih načel internacionalizacije, ki visokošolski instituciji omogoča večji ugled doma in v svetu, doprinaša k oplemenitenju študijskih vsebin, zagotavlja vseživljenjsko učenje strokovnega in akademskega osebja ter izoblikuje visokokvalificirane študente. Evropske strategije in usmeritve čedalje bolj poudarjajo pomen skupnih programov, jih postavljajo v samo ospredje na področju razvoja visokega šolstva in v okviru svojih programov omogočajo tudi sofinanciranje priprav in implementacije.

Vse slovenske univerze so se že srečale s skupnimi študijskimi programi – ali kot partnerice v okviru mednarodnega sodelovanja ali kot koordinatorice v okviru programa Erasmus Mundus. Kljub temu skupni študijski programi v Sloveniji še niso dosegli optimalnega razvoja. Trenutno imamo v Sloveniji akreditiranih dvajset skupnih študijskih programov; vendar se vsi ne izvajajo in številni koordinatorji se soočajo z zakonskimi in birokratskimi ovirami, ki onemogočajo implementacijo programa.

Zaradi vseh navedenih razlogov smo se odločili in pripravili pričujoči *Priročnik po poglavjih priprav in implementacije skupnih študijskih programov – referenčni priročnik*. Vsebina priročnika je bila pripravljena s pomočjo dostopnih priročnikov mednarodnih institucij oziroma konzorcijev, ki so se sistematično lotili definiranja posameznih procesov ter postopkov priprave skupnih študijskih programov. V priročniku vam je na voljo sistematičen pregled nastajanja skupnega študijskega programa, ki vas pri posameznem poglavju opominja na določene ključne elemente. V pomoč smo navedli primere dobrih praks projektov, ki so raziskovali posamezne segmente skupnih študijskih programov, priročniku pa smo dodali tudi dokumente za pripravo in izvedbo programa. Vse z namenom, da vam olajšamo pripravo in da spodbudimo nastajanje skupnih študijskih programov.

Priročnik je nastal s pomočjo sredstev programa **Slovenski štipendijski sklad SI04, NFM in EGP**, ki ga Center za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) kot nosilec programa izvaja. Osrednji cilj programa je s pomočjo okrepljenega bilateralnega sodelovanja med državami ter s povečano mobilnostjo v visokošolskem izobraževanju okrepiti človeški kapital in bazo znanja. Oboje program omogoča s shemami sofinanciranja projektov mobilnosti in sodelovanja. Mobilnost študentov in osebja je začetna stopnja, projekti sodelovanja v obliki izvajanja intenzivnih programov pa so že nadgradnja z namenom razvijanja kurikula potencialnega skupnega programa. Program je tudi omogočil izvedbo dogodka za predstavitev vseh ključnih deležnikov in vpogled v posamezno stopnjo priprave/izvedbe skupnega programa. Sedaj nam preostane le še to, da državam donatoricam pokažemo, da so bila sredstva dobro naložena in da zagotavljamo trajnost učinkov programa. **Lotimo se torej skupnih študijskih programov!**

JOINT DEGREE PROGRAMS – INSTRUMENTS FOR QUALITY ENHANCEMENT

Frank Moe
Norwegian Centre for International Cooperation in Education (SIU)

Joint degrees are regarded as the ultimate goal with regard to educational cooperation between institutions. And while there may be many arguments behind a decision to pursue a joint degree cooperation project from various stakeholders (rectorate, ministry, EU Commission etc), the main driver should always be: Quality enhancement!

Joint programs have been high on the agenda for about a decade. For European institutions, the major driver has without doubt been Erasmus Mundus (2004-2013 – now Erasmus+ Joint Master Degrees), which has supported more than 200 cooperation programs at master's and PhD level, but similar activities are on the agenda also in other parts of the world. In the context of internationalisation of education, joint programs have been seen as a very important tool, and have been highlighted both in the Bologna Process and by the European Union.

International cooperation may take on many forms and include different levels of cooperation. Cooperation on study programs may contain different levels of "jointness", where the most ambitious level is a Joint Degree Program. However, a joint degree is not the only path to happiness, and it is important that institutions try to determine the right level of cooperation in a given situation. Is it a new relationship or is it time to take the cooperation a step further? Are we ready and willing to give what it takes?

To achieve a successful international cooperation, it is of high importance that the level of ambition corresponds to reality with regard to background,

available resources etc. Relations between institutions need to be built on trust and confidence, which take time to establish and build. Moreover, such relations should have a long term perspective and should therefore be built gradually, even if there are high ambitions for the cooperation. Below you will find an attempt to categorize international cooperation into various levels of commitment.

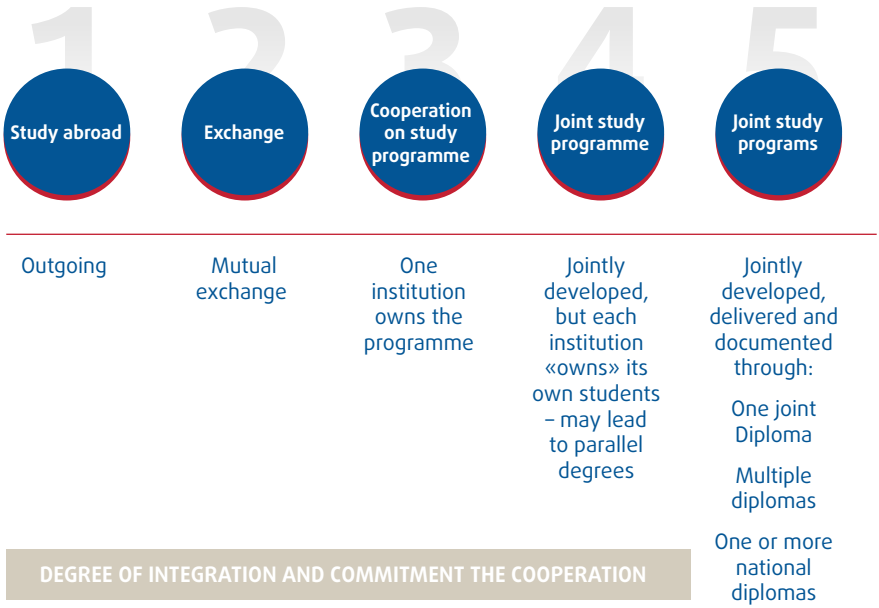

RE 1:

This option does not really require a mutual institutional agreement, although there will normally be some kind of agreement behind it. The main objective here is that the student will have his/her examinations recognized upon returning to the home institution, and this process will be far easier if there is already a contact between the home and host institution.

RE 2:

This option may be very general, and merely a reciprocal variation of 1). However, there may also be an agreement behind it, specifying number of students (and staff) involved, with a focus on certain subject areas etc. If the latter option is the case, the institutions will already have encountered some of the challenges concerning cooperation. *(see below)*

RE 3:

The arguments for collaborating on joint programmes are many, of which only a few will be mentioned here. No institution can be self-contained in all subject areas and levels, therefore collaboration may offer an opportunity to specialize or to offer programs that combine elements from different areas, transversal studies, e.g. Environmental studies. In the simplest form the program is owned by one of the institutions, even though both offer elements into the program. Another reason may be that one of the partners needs to build capacity within an area, and thus are not able to give a full program in the field.

RE 4:

The crucial point in a joint programme is that it is developed collaboratively by the partners. However, how the programme is documented, that is what type of degree it leads to and what type of diploma(s) candidates receive, is another matter. There are several options with regard to this, partly due to real obstacles of legal and administrative kinds (although the actual obstacles are fewer than one thinks), Joint, Double, Multiple diplomas, and even, according to the Lisbon convention, just one national diploma. But in this context, the type of diploma is not important, the important thing is that it is jointly developed and jointly run. Be aware that there are numerous study programs which are called joint, double, dual etc., but where the essence is that students are exchanged between two similar, already existing programs. Often the candidates receive diplomas for two programmes, even though in reality they have taken one. This is NOT what is meant by joint programmes!

RE 5:

The final option, the "true" joint degree, is where a programme is jointly developed, jointly delivered and the candidates receive one joint diploma. The rationale behind the joint diploma is that as all parties have taken part in the development and the running of the programme and all parts are recognized by all partners, it seems reasonable to sign the documentation together. But again, the form of documentation is not the most important element, **the jointness of the program is!**

So while cooperation may take on many forms, a joint degree programme should have as its basis that it is at least "a jointly planned and developed programme, including a strong integration of both curricula and organisation". This is and should be the absolute essence of the joint degree.

SOME ADVANTAGES OF JOINT PROGRAMMES:

- Quality enhancement in the institutions
- Wider range of options for the students
- Options for specialization in the institutions
- Opportunity for transversal programmer
- Strong institutional commitment needed

Some challenges of Joint programmes:

- Much work in implementing and running
- Extra resources are needed
- Different administrative systems, academic calendars, examination procedures etc. etc.

But all, or most of these challenges can be resolved if there is will and commitment, trust and confidence between the partners.

Much attention has been given to the documentation with regard to the degree(s) that are given to the candidates on the completion of the programme. According to the Lisbon Recognition Convention, the documentation may take on three main forms:

- one joint diploma signed by all participating institutions,
- two or more diplomas signed by the relevant institutions with regard to a particular candidate *(both categories may be assisted by national diplomas),*
- one or more national diplomas.

(Please note that within the Erasmus+ Joint Master Degrees, only the first two options are listed)

But while much focus has been put on the diplomas, the essence of the cooperation should be the "jointness" of the programme. Many countries have legislation which may complicate these issues to some degree, but will normally not hinder the cooperation as such. At least this is the case for European countries.

GOLDEN RULES – STILL SHINING!

In developing cooperation for a future joint degree, there are quite a few places to learn how to go about it, but one of the first guidelines still holds its position in pointing out simple and clear recommendations – EUAs 10 Golden rules:

1. Know why you are setting up the programme
2. Choose your partners carefully
3. Develop well-defined programme goals and student-learning outcomes with your network partners
4. Make sure that all the institutions (and not just academic colleagues) fully support the goals and objectives of the programme
5. Ensure that sufficient academic and administrative staff resources are involved in the programme
6. Ensure that a sustainable funding strategy for the programme is in place
7. Take care that information about the programme is easily accessible to students
8. Organise and plan sufficient meetings in advance
9. Develop language policy and encourage local language learning
10. Decide who is responsible for what

So why should you aim for a joint programme?
Because Joint degrees enhances quality.

While it must be admitted that joint degrees are resource demanding and many projects struggle with establishing sustainable structures, the experiences reported are almost uniform with regard to acknowledging the importance of the cooperation for quality enhancement in the institutions and the subject area in question. Quality enhancement should therefore be considered as the main driver for cooperation about a joint degree.

There are many sources of support and information about joint degrees. The EUA report has been mentioned, and Joiman (from which the above illustration has been taken). A comprehensive overview of resources can be found in JDAZ (Joint Degrees from A to Z), which will be published in 2015.

Good luck with your Joint degree!

SLOVAR IZRAZOV

DIPLOMA *(DEGREE)*

Kakršna koli diploma, potrdilo o opravljenih izpitih ali drug javnoveljaven dokument, ki ga izda visokošolski zavod in potrjuje uspešen zaključek študija na terciarnem nivoju.

SKUPNA DIPLOMA *(JOINT DEGREE)*

Dokument (fizično 'ena listina'), ki ga skupaj podelita najmanj dve visokošolski instituciji študentu, ki je zaključil skupni študijski program. Skupna diploma je javnoveljavna listina v vseh državah, kjer imajo visokošolske institucije, ki so listino podelile, svoj sedež.

VEČKRATNA DIPLOMA *(MULTIPLE DEGREE)*

Več ločenih nacionalnih, javnoveljavnih diplom, ki so jih podelile posamezne visokošolske institucije, ki izvajajo skupni študijski program, in potrjujejo uspešen zaključek študija.

DVOJNA DIPLOMA *(DOUBLE DEGREE)*

Dve diplomi, ki sta jih podelili posamezni visokošolski instituciji, ki izvajata skupni študijski program, in potrjujeta uspešen zaključek študija. Dvojna diploma je posebna vrsta večkratne diplome.

SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAM *(JOINT PROGRAMME)*

Enoten/integriran študijski program, ponujen na več različnih visokošolskih institucijah, ki vodi do (dvojne, večkratne ali skupne) diplome.

DVODELNA DIPLOMA *(DUAL DEGREE)*

Dve posamezni diplomi, ki potrjujeta uspešen zaključek dveh ločenih študijskih programov, ki se lahko deloma vsebinsko in izvedbeno prekrivata. Če program vključuje več kot eno institucijo, je vsaka od sodelujočih institucij odgovorna predvsem za svojo diplomo. Dvodelne diplome se ne podeljujejo v skupnih študijskih programih.

INSTITUCIJA IZDAJATELJICA *(AWARDING INSTITUTION)*

Visokošolska institucija, ki podeljuje kvalifikacije, to se pravi diplome, potrdila o opravljenih obveznostih ali druge javnoveljavne dokumente. V primeru skupnih diplom je institucija podeljevalka/izdajateljica ena od dveh ali več

institucij, ki sodelujejo pri podeljevanju skupne diplome in s tem priznavanju dosežkov študenta, vpisanega v skupni študijski program.

KONZORCIJ SKUPNEGA PROGRAMA *(JOINT PROGRAMME CONSORTIUM)*

Partnerstvo dveh ali več visokošolskih institucij in morebitnih drugih organizacij (npr. raziskovalni centri), ki želijo združiti dejavnosti poučevanja in učenja v obliki skupnega študijskega programa. Ni nujno, da vse sodelujoče institucije podeljujejo (skupno) diplomo.

MOBILNOST *(MOBILITY)*

Dejanska (fizična) selitev v drugo državo z namenom študija oz. opravljanja aktivnosti, ki so del skupnega študijskega programa.

EVROPSKI *(EUROPEAN)*

Pridevnik, ki označuje nanašanje na Evropejce ali Evropo. Evropska država je vsaka od 28 članic EU in 3 članice EEA. Evropski posameznik: oseba, ki je državljan ali prebivalec katere koli evropske države. Evropska organizacija je ustanova, ki ima svoj sedež v kateri koli evropski državi.

ŠTUDENTSKI SPORAZUM *(STUDENT AGREEMENT)*

Sporazum, ki ga podpišeta konzorcij (v njegovem imenu običajno visokošolska institucija, ki konzorcij koordinira) in študent, vpisan v skupni študijski program. V študijskem sporazumu so opredeljena vsa tri bistvena področja in načini izvajanja (pravila in obveznosti obeh strani): akademski, finančni in administrativni.

KONZORCIJSKI SPORAZUM *(CONSORTIUM AGREEMENT)*

Sporazum, ki ga podpišejo vsi polnopravni in (če je le mogoče) tudi pridruženi partnerji skupnega študijskega programa (konzorcija) in v katerem jasno opredelijo akademska, finančna in administrativna pravila ter postopke izvajanja programa.

MEMORANDUM O SOGLASJU *(MEMORANDUM OF UNDERSTANDING)*

Dokument, ki vključuje vsa dosežena soglasja med partnerji z vidika upravljanja in vodenja partnerstva in organizacije mobilnosti ter upravljanja z dodeljenimi finančnimi sredstvi (tj. delitev vloge in odgovornosti med partnerji glede mobilnosti študentov in predavateljev, opredeljuje pravila in način izbora študentov ter ukrepe, ki jih konzorcij predvideva v primeru priznavanja, zagotavljanja kakovosti programa, preprečevanja 'bega možganov' in trajnosti programa).

SHEMA STOPNJE RAZVOJA IN UPRAVLJANJA SKUPNIH DIPLOM IN SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV[1]

STOPNJA PRESOJE

- Vedite, zakaj ste se lotili sodelovanja.
- Pazljivo izberite partnerje.
- Zagotovite akademsko in administrativno podporo.
- Dogovorite se za srečanje in razpravljajte o različnih izzivih.
- Razdelite odgovornosti.
- Zagotovite finančna sredstva.
- Pripravite dobro definirane cilje za program.
- Ne pozabite na nalogo rekrutiranja študentov.
- Ko si akademsko osebje želi naprej razvijati sodelovanje, je treba informirati vodstvo in ustrezne interne službe.

STOPNJA RAZVOJA

- Pripravite in podpišite Memorandum o soglasju.
- Prepričajte se, da so partnerske institucije akreditirane.
- Dogovorite se za srečanje in razpravljajte o različnih izzivih.
- Prijavite se za finančno podporo razvojne stopnje programa.
- Razvijete študijski program/ opis programa.
- Definirajte vpisne kriterije in postopke, pritožbene postopke, diplomo.
- Informiranje, marketing in rekrutiranje.
- Spremljanje in sprejem študenta.
- Potrjevanje študijskega programa na vseh partnerskih institucijah.
- Pripravite in podpišite sporazum o sodelovanju.

1 Povzeto po Guide to Developing and Running Joint Degree Programmes at Bachelor and Master's Level at University of Bergen, str. 29.

UPRAVLJANJE

- Sprejem in vpis.
- Prihod in nastanitev.
- Diploma oz. priloga k diplomi.
- Informiranje in marketing.
- Zagotavljanje kakovosti.
- Prijavite se za finančno podporo organizacijske stopnje programa.

EVALVACIJA

- Evalvacija in zagotavljanje kakovosti programa v vseh segmentih (predavanja).
- Notranje poročanje institucij in poročanje konzorcija kot celote.
- Zunanja evalvacija programa.
- Revizija sporazuma.
- Ali bomo še naprej sodelovali?

IMPLEMENTACIJA – ZAKLJUČEK

- Zagotovite predvidljivost rezultatov programa.
- Odgovornost do študentov mora biti prioriteta.
- Študenti morajo biti sposobni dokončati študij na zadovoljiv način.

KAKO ZAČETI

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

norway grants

KAKO ZAČETI

Skupni magistrski, doktorski in tudi dodiplomski študijski program za vsako sodelujočo visokošolsko institucijo v prvi vrsti pomeni večjo vpetost v mednarodno okolje, integracijo institucije na zelo visoki ravni, nudi lahko višjo akademsko kakovost študija, kot bi jo nudila posamezna visokošolska institucija, pospeši razvoj, prinese nova znanja s področja organizacije in izvajanja tovrstne oblike študija in ne nazadnje pečat prestiža v mednarodnem okolju.

Skupni študijski programi so in ostajajo že poldrugo desetletje del bolonjskega procesa in so trajno prisotni na seznamu t. i. *Bologna action lines* (poleg mednarodne mobilnosti, treh ciklov študija, ogrodja kvalifikacija, priznavanja kvalifikacij, zagotavljanja kakovosti, socialne dimenzije, vseživljenjskega učenja itd.) in na sporedu vseh ministrskih komunikejev od leta 2001 naprej[2].

Kot prioritetna aktivnost so se in se še v takšni ali drugačni obliki pojavljajo tudi med aktivnostmi, sofinanciranimi s strani Evropske komisije (Vseživljenjsko učenje Erasmus, Erasmus+, Erasmus Mundus, Tempus) in nacionalnih in regionalnih shem financiranja mednarodnih aktivnosti (npr. EEA Grants in Norveški finančni mehanizem, CEEPUS).

Kakovostna priprava, razvoj in izvajanje skupnega študijskega programa z vidika dopolnjujočih se akademskih vsebin (priprava mednarodnega integriranega študijskega programa), poznavanje zakonitosti tovrstnih oblik visokošolskega sodelovanja: trdno partnerstvo (konzorcij), poznavanje visokošolskih sistemov v državah, sodelujočih v konzorciju, poznavanje nacionalnih zakonodaj s področja visokega šolstva, meril za akreditacijo, poznavanje zakonodaje o tujcih, načrtovanje zadostnih in trajnih finančnih virov, bodo v veliki meri olajšali njegovo izvajanje (implementacijo).

S tovrstno obliko izvajanja študijskega programa so se poleg novih konceptov in paradigem, kot sta npr. premik od matične in gostiteljske institucije h 'konzorciju visokošolskih institucij' in priprava in izvajanje 'integriranega mednarodnega skupnega študijskega programa', namesto skupka med seboj nepovezanih modulov ter podeljevanja javnoveljavnih 'skupnih diplom' ter obvezne mobilnosti in 'duha internacionalizacije' pojavile tudi potrebe po spremembah in dopolnitvah visokošolske zakonodaje in meril za akreditacijo, ki bi dovoljevale in vključevale tudi skupne študijske programe.

V prvi vrsti je treba že pred začetkom same priprave razjasniti koncept(e) skupnih študijskih programov in definicije. Podrobnejši pregled pojmov je na voljo v nadaljevanju publikacije, na tem mestu pa bi veljalo izpostaviti naslednje: vidnejši del pridobljenih in zapisanih izkušenj ter analiz pri pripravi in izvajanju skupnih študijskih programov je nastal in še nastaja na podlagi izvajanja projektov v okviru programa Erasmus Vseživljenjsko učenje 2007–2013,

2 Več na uradni spletni strani bolonjskega procesa http://www.ehea.info/.

skupnih študijskih programov Erasmus Mundus 2004–2019 in projektov Tempus 1990–2013.

Zaradi kompleksnosti 'pojava' skupnih študijskih programov[3] se je do tega trenutka v praksi pojavilo več različnih oblik skupnih programov, glede na 'globino' zaveze – integriranosti visokošolskih institucij pri izvajanju programa in/ali podeljevanju skupnih diplom:

- Skupni študijski program *(joint study programe)* lahko pomeni obliko izvajanja skupnega študijskega programa, kjer dve ali več visokošolskih institucij skupaj pripravijo in izvajajo skupni (integriran) študijski program, vendar pa vsaka institucija obdrži ločen primat in odgovornost nad vpisom svojih študentov in na koncu le 'svojim' študentom podeli diplomo. Tudi odgovornost za akademsko kakovost vsebine ostaja deljena in je redko skupna.
- Skupni študijski program *(joint study programe)* je lahko tudi oblika priprave in izvajanja skupnega študijskega programa dveh ali več visokošolskih institucij, kjer pa diplomo ob zaključku študija študentom podeli le ena od sodelujočih visokošolskih institucij. Institucija, ki podeljuje diplomo, je načeloma odgovorna tudi za kakovost vsebine in izvajanja programa.
- Najvišjo obliko integracije in zaveze pa predstavljajo skupni študijski programi, ki vodijo k podeljevanju skupne diplome *(joint degree)*. Visokošolske institucije kot partnerice konzorcija skupno odgovarjajo za celoten študijski program na vseh ravneh izvajanja in za kakovost akademskih vsebin, vključno s podeljevanjem skupne diplome ali kombinacije skupne diplome in posameznih institucionalnih diplom.
- Skupni doktorski študijski programi poznajo še dodatno obliko skupnega sodelovanja 'cotutelle', kjer se s posameznim doktorskim kandidatom/študentom sklene sporazum o skupnem mentorstvu *(supervison)* in odgovornosti pri poteku doktorskega študija in zagovoru doktorske teze.

ZLATA PRAVILA POSTAVITVE SKUPNIH (MAGISTRSKIH) PROGRAMOV

Evropska zveza univerz (EUA[4]) je v ta namen pripravila priročnik *Developing Joint Masters Programmes for Europe*[5], v katerega je vključila tudi seznam

3 Definiciji za joint degree, ki ju ponujata Lizbonska konvencija in program Erasmus Mundus, se nekoliko razlikujeta. Več na spletni strani: https://www.joiman.eu/ProjectResults/PublicDeliverables/JOIMAN%20template_JP_final.pdf.

4 European University Association.

5 Več: Developing Joint Masters Programmes for Europe, http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/Joint_Masters_report.1087219975578.pdf.

6 Golden Rules for New Joint Masters Programmes.

desetih zlatih pravil pri postavitvi novega skupnega magistrskega programa[6], ki se zlahka posplošijo na vse tri stopnje študija.

PRAVILA JE VREDNO VZETI V RAZMISLEK ŽE PRED SAMO PRIPRAVO SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA.

1. Vsak posamezni partner (in konzorcij skupaj) naj ve, zakaj se bo lotil priprave in sodeloval pri pripravi skupnega študijskega programa.
2. Partnerstvo oz. konzorcij je treba sestaviti s posebno pazljivostjo (odločitev za sodelovanje v skupnem študijskem programu je odločitev za dolgoročno in tesno sodelovanje).
3. Natančno je treba razviti in definirati cilje skupnega študijskega programa in učne rezultate študentov ob upoštevanju specifik skupnih študijskih programov.
4. Zagotoviti je treba celovito podporo (ne le akademskega dela vključenih, temveč tudi vodstva in podpornih tehničnih in administrativnih služb) v stopnji priprave, razvoja in izvajanja skupnega študijskega programa.
5. Zagotoviti je treba zadostno številčno vključenost in podporo akademskega in administrativnega osebja, potrebnega za nemoteno pripravo, razvoj in izvajanje skupnega študijskega programa.
6. Zagotoviti je treba celostno in dolgoročno strategijo (so) financiranja priprave, razvoja in izvajanja skupnega študijskega programa.
7. Poleg jasnih načinov in poti informiranja med partnerji konzorcija je treba načrtovati in zagotoviti tudi lahko dostopne in ažurne informacije za študente (tudi za bodoče študente oz. potencialno zainteresirane za vpis).
8. Upoštevati je treba, da razvoj skupnega programa zahteva svoj čas (usklajevanja, dogovori in kompromisi) ter vključuje načrtovane fizične (osebne) sestanke partnerjev.
9. Določiti je treba jezik(e) akademskega dela študijskega programa, delovne jezike partnerstva in pripraviti jezikovno politiko za učenje/poučevanje lokalnih jezikov v državi partnerici.
10. Jasno je treba opredeliti in porazdeliti delovne naloge in obveznosti med partnericami.

RAZVOJ SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants
norway
grants

OPREDELITEV CILJNE SKUPINE

Osrednji namen za pripravo skupnih študijskih programov je krepitev mednarodnega ugleda, internacionalizacija institucije in študija s ciljem privabljanja mednarodnih študentov, tako t. i. lokalnih, evropskih, ki prihajajo s partnerskih institucij, kot iz neevropskih držav. Izbira ciljne skupine študentov je občutljiva strateška vaja za skupni program, saj je tesno povezana s financami[7]. Kriterije specifikacije ciljne skupine je treba določiti že v začetni, pripravljalni stopnji, saj bodo na tem sloneli vsebina in trajanje programa, akademski koledar, izbirni postopki, prijavna dokumentacija ter opredelitev delovne obremenitve administratorja programa. Prijavni postopki za neevropskega študenta so precej bolj zamudni, dragi in vsebinsko obsežni kot za evropskega študenta, ki morda celo prihaja iz partnerske institucije, kjer vam lahko že partner zagotovi kakovost izbora študentov.

Ob upoštevanju splošnega razlikovanja med ciljno skupino Evropske unije in držav, ki niso članice Evropske unije, ne gre zanemariti družbenoekonomske komponente, torej tehtnega razmisleka o finančni strukturi ciljne skupine ter kako ji zagotoviti mehanizme, ki omogočajo enake možnosti sodelovanja. S partnerji uskladite stališča glede šolnine in njene višine (plačajo vsi/plačajo samo študenti iz držav, ki niso članice Evropske unije), nato pa preglejte programe, ki bodo vašim bodočim študentom sofinancirali mobilnost po študijskem programu[8]. Skratka, če ste s partnerji določili šolnino in ste si izbrali ciljno skupino v neevropski državi, izberite državo, ki lahko sodeluje v štipendijskih shemah programa Erasmus+, ali se pozanimajte, če ima Slovenija z državo podpisan bilateralni sporazum, kaj sporazum vključuje, kako ureja postopke pridobivanja vize, glede zdravstvenega zavarovanja itd. Navedene elemente je treba upoštevati, saj znatno vplivajo na velikost finančnega vložka s strani potencialnega študenta, o čemer vas bo študent povprašal pred začetkom postopka.

V primeru določitve ciljne skupine potencialnih študentov iz neevropskih držav morate upoštevati tudi jezikovno komponento. Program se bo najverjetneje izvajal v angleškem jeziku, vendar je treba v administrativnem postopku zagotoviti ustrezna merila, ki bodo določala nivo znanja tujega jezika študenta programa. Treba je poizvedeti, katere tečaje angleškega jezika ponujajo v ciljni državi, ter pregledati po vsebini certifikata, katero stopnjo mora študent predložiti kot opravljeno, da bo lahko aktivno sodeloval pri predavanjih. Ne pozabite upoštevati tudi cene tečaja, ko si boste pripravljali informativni izračun stroškov.

7 How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 132.
8 How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 133.

Vsekakor si želite zagotoviti najboljšega študenta, tako akademsko kot motivacijsko. Akademsko odličnost študenta si lahko priskrbite z dobro definiranim vpisnim postopkom, vpisno dokumentacijo in seveda s kriteriji, ki jih boste v sodelovanju s partnerskimi institucijami natančno določili. Motivacijo pri študentu pa si boste zagotovili z natančno opredelitvijo ciljev študijskega programa, ki je bil pripravljen na način:

- da ustreza potrebam področja in trga dela,
- da ponuja program, ki ga drugače partnerske institucije ne ponujajo v rednem naboru,
- da študentu ponudi jasno definirane učne izide, kvalifikacije ter zagotovi transparentna dokazila (diploma, priloga k diplomi), ki jih prejme po zaključku študija.

V ta namen je nujno potrebno, da pri pripravi programa ne pozabite vključiti relevantnih deležnikov in predstavnikov trga dela. Njihova priporočila upoštevajte pri sestavi programa in te segmente tudi predstavite potencialnemu študentu kot dodano vrednost oziroma informacijo, ki je ključnega pomena pri izbiri vašega programa. Če si torej želite zagotoviti povpraševanje, predstavite program, ki bo pomemben za družbo in delovno okolje. Če bo iz vašega programa razvidno, da ste upoštevali tudi širši družbeni kontekst in ste si oba dejavnika postavili za cilj, bodo to razbrali tudi bodoči študenti in se bodo do programa lažje opredelili, se s cilji identificirali in s povpraševanjem ne boste imeli težav.

Po tehtnem razmisleku in oceni administrativnih kapacitet pa lahko omejite ciljno skupino samo na študente, vpisane na institucije, partnerice konzorcija programa (značilno za bilateralno sodelovanje). Na ta način delno razbremenite delo administratorja in si zagotovite akademske pogoje.

OPORNE TOČKE ZA DOLOČITEV CILJNE SKUPINE

1. Ciljna skupina, omejena na študente iz partnerskih institucij konzorcija ali tudi za ostale iz evropskih/neevropskih držav.
2. Izračun okvirnega stroška šolanja (šolnina, vstopni dokumenti, zdravstveno zavarovanje, jezikovni tečaji, obdobje mobilnosti).
3. Pomen skupnega programa za institucijo, področje, deležnike in referenčen trg dela.
4. Sheme financiranja.

PARTNERSTVO

Identifikacije partnerjev oziroma sestave partnerstva se lahko v postopku priprave skupnega programa lotite pred ali po definiranju ciljne skupine. Pravzaprav je to odvisno od pristopa, na kakšen način pride do iniciative za pripravo skupnega programa. Literatura navaja dva možna pristopa, in sicer:

- pristop od **spodaj navzgor**, ko pobuda za vzpostavitev programa prihaja iz akademskih krogov, in sicer na osnovi vzpostavljenih stikov ali partnerskih mrež, ki so se oblikovale med predhodnim sodelovanjem (izmenjave osebja, projekti, raziskave). Ključni dejavnik in prednost pristopa od spodaj navzgor je že vzpostavljeno zaupanje med partnerskimi institucijami oziroma kolegi, slabost pa morebitno pomanjkanje podpore s strani vodstva institucije;
- pristop **od zgoraj navzdol**, ki je bolj značilen za institucije, kjer je priprava skupnih programov bolj integrirana v strateške cilje visokošolske institucije, ter je eden izmed poglavitnih stebrov za krepitev mednarodne prepoznavnosti in ugleda. Pri tem pristopu je tudi pogosto iskanje partnerjev v neevropskih državah, saj institucija širi meje svoje internacionalizacije in ciljno usmerjeno išče člane konzorcija. Pomanjkljivost pristopa od zgoraj navzdol je pomanjkanje poznavanja in zaupanja v institucijo partnerico ter morebitno pomanjkanje akademskega zanimanja s strani osebja članic in fakultet za sodelovanje v programu zaradi poznejše vključitve v sam postopek.

V osnovi se modeli partnerstva razlikujejo glede na število partnerjev ter državo izvora, vendar pa samo obliko določajo razlogi, s katerimi se institucije odločajo za vzpostavitev skupnega programa.

Osrednji namen institucije za sodelovanje v skupnem programu **je krepiti mednarodno sodelovanje ali z institucijami EU** ali institucijami iz držav, ki niso članice EU, ter posledično privabiti mednarodne študente. »*To postopoma postaja strateški cilj številnih evropskih univerz. Število vpisanih mednarodnih študentov se pogosto šteje kot ključni kazalnik ravni internacionalizacije institucije. V nekaterih državah je ta kazalnik sprejet kot merilo financiranja na nacionalni ravni.*«[9] Pri pripravi skupnih programov z neevropskimi partnerji je pogosto razlog tudi v **odzivu oziroma interesu na trgu dela** (npr. priprava programa za doseganje točno določenih učnih izidov na področju računalništva) ter **razvojnih smernicah/potrebah na študijskem in raziskovalnem področju** (npr. raziskovanje določenega klimatskega pojava v določeni regiji), kjer je tudi ključnega pomena sodelovanje partnerja iz držav v razvoju zaradi izvedbe prakse, terenskega dela, ekskurzij itd.

9 How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 126.

S skupnim programom institucija razvije in ponudi **nov program**, ki ga brez strokovnega znanja in izkušenj mednarodnih partnerjev ne bi mogla ponuditi. Program je specializiran za določeno področje in instituciji posredno dviguje mednarodni ugled, morda tudi izključno zaradi partnerske mreže. Nadalje sodelovanje v skupnem programu instituciji ponuja **izboljšanje študijskih programov in krepitev zmogljivosti** z izboljšanjem kakovosti poučevanja in raziskovanja.

Vsekakor pa bosta na obliko, število in geografsko poreklo partnerskih institucij vplivala dva dejavnika: **financiranje priprave programa** – programske sheme (v prejšnjem programu Erasmus Mundus, Tempus, zdaj Erasmus+, Horizon 2020), ki pogosto narekujejo število partnerjev in vključujejo geografske preference pri naboru partnerjev, ter **nacionalna zakonodaja in visokošolski sistem** matičnih držav. Slednjega lahko upoštevate tudi v procesu predpriprav na skupni program. To ni običajen način za začetek, vendar pa pomaga identificirati predhodne razlike in vire morebitnih težav pri partnerstvu.

Vodnik za pripravo in implementacijo skupnih programov na 1. in 2. stopnji študija[10] Univerze v Bergenu in JOIMAN priročnik *Kako upravljati skupne študijske programe*[11] navajata ključne dejavnike za uspešno sodelovanje, kot so:

- poznavanje med partnerji;
- zanesljivost partnerjev;
- akademska odličnost, od študijskih programov in akademskega osebja do zagotavljanja kakovosti in študentskih objektov;
- institucionalna zaveza in finančni viri oz. finančne zmožnosti partnerstva;
- upravna zmogljivost partnerstva, ki bo zagotovila nivo komunikacijskih kanalov in znanje jezika;
- akademska kompatibilnost;
- geografsko območje.

Po zaključenem postopku izbora partnerjev je priporočljivo, da partnerske ustanove podpišejo Memorandum o soglasju *(Memorandum of Understanding)*, ki potrjuje namero partnerjev: razviti skupen program. Če se boste s partnerji prijavljali za sofinanciranje ene izmed programskih shem, ki so na voljo, boste MoU podpisovali že v ta namen oziroma v okviru priprave/izvedbe projekta. MoU je za partnerstvo pomemben zaradi njegove vsebine: izjava namere, ki okrepi zaupanje (v primeru, da sodelujete z novim partnerjem), opredelitev odgovornosti in delitev nalog. V tej stopnji je potrebno:

- prepričati se, da so vse institucije partnerice **akreditirane**;
- **definirati vloge in naloge** vsakega vpletenega posameznika (koordi-

10 Joint Degrees from A to Z: A practical Guide, daft guide, JDAZ; str. 20.

11 How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 130.

nator, institucija, fakulteta, administrativne enote itd.) ter jih pravočasno aktivno vključiti v postopek;
- pojasniti **finančne in administrativne zahteve**;
- opredeliti se glede **šolnine** in **tipa mobilnosti bodočih študentov**[12];
- okvirno določiti osnovne smernice, vsebino in podpisnika/e **skupne diplome**;
- določiti **redne sestanke**, osebne in virtualne, kjer se boste s partnerji usklajevali, pripravljali vsebino programa ter redno izvajali nadzor nad pripravljenim **načrtom za obvladovanje tveganj** *(risk management plan)*.

V primeru, da bo MoU dobro sestavljen, s temeljito premišljeno in dogovorjeno vsebino, bo odlična podlaga za kasnejšo pogodbo, ki jo boste s partnerji podpisali za izvajanje akreditiranega skupnega programa.

OPORNE TOČKE ZA PRIPRAVO PARTNERSTVA

1. Identificirati razloge, akademske in institucionalne, za pripravo skupnega programa.
2. Evropski ali neevropski partnerji.
3. Poznavanje nacionalne zakonodaje in visokošolskega sistema (vključno s sistemom ocenjevanja) matične države akreditiranih partnerskih institucij.
4. Usklajenost s programom (finančno shemo), ki zagotavlja financiranje priprave skupnega programa.
5. Priprava in podpis Memoranduma o soglasju (Memorandum of Understaning).

ZAKONSKA/PRAVNA PODLAGA

Navkljub skupnemu evropskem prostoru in skupnim strategijam, ki sta jih zastavili Bolonjska deklaracija in Lizbonska strategija, je pri implementaciji, posledično pa tudi pri pripravi, treba slediti nacionalnim zakonskim podlagam, regulativom in postopkom. Glede na slednje je treba uskladiti:
- poglavja o **financiranju in šolninah**: med državami so velika razhajanja glede financiranja visokega šolstva in šolnin;
- **tip diplome** in njeno podeljevanje: glede na institucionalne in nacionalne regulative je podeljevanje ene diplome po zaključku študija mogoče le v nekaterih državah. Zavoljo zagotavljanja priznavanja izobraževanja bodočim diplomantom je treba zagotoviti pravno vrednost diplome[13];

12 Joint Degrees from A to Z: A practical Guide, daft guide, JDAZ; str. 21.
13 Preverite na spletni strani ENIC-NARIC centrov – http://www.enic-naric.net/.

- **vpisni pogoji** morajo izpolnjevati vse nacionalne zakonske zahteve, ki zagotavljajo pravico študenta do mednarodno priznane diplome;
- **institucionalne zahteve** in kriterije zagotavljanja kakovosti študija.

Časovna priprava skupnega programa oziroma priprava vloge za akreditacijo programa je odvisna od visokošolskega zavoda oziroma od obsega/številčnosti konzorcija. V primeru, da so to partnerji, ki so že sodelovali skupaj pri drugih projektih, se lahko vloga oziroma program pripravi v obdobju približno od pol do enega leta, lahko pa traja tudi več časa, če gre za nove partnerje in večji konzorcij. Postopek prve akreditacije programa pa traja približno devet mesecev, v kolikor ni večjih zapletov ali dopolnitev. Postopek podaljšanja akreditacije, ki zajema tudi zunanjo evalvacijo (obisk zavoda), pa lahko traja tudi od devet mesecev do enega leta.

V Sloveniji sta referenčna zakonska dokumenta Zakon o visokem šolstvu[14] (Uradni list RS št. 32/2012 z dne 4. 5. 2012) in Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov[15] (veljavna od 6. 6. 2014). Oba dokumenta sta vam na voljo na spletnih straneh Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS)[16].

V skladu s slovensko zakonodajo je treba akreditirati celoten skupni študijski program in ne le tisti del programa, ki se izvaja na slovenski visokošolski instituciji. Slovenska zakonodaja (člen 33.b ZViS) dovoljuje le skupne študijske programe (dvojne (multiple) diplome niso v skladu z zakonom). Oblika diplomske listine je določena v navedenem členu. Sestavni del diplome je Priloga k diplomi; obliko ter jezik, v katerem je izdana (slovenski jezik in eden od uradnih jezikov držav EU), pa določa Pravilnik o prilogi k diplomi (Ur. l. RS, št. 56/07).

Glede na sestavo partnerstva in nacionalno upravno strukturo ter različno hitrost uradovanja organov je velika verjetnost, da se program ne bo akreditiral istočasno v vseh državah. V skladu s postopkom NAKVIS-a mora biti v postopku akreditacije študijskega programa priloženo ustrezno potrdilo, da je tuji zavod pričel s postopkom akreditacije študijskega programa. 21. člen Meril za akreditacijo namreč določa, da se skupni študijski program presoja tudi po kriteriju, da je tuji visokošolski zavod, ki bo sodeloval pri izvajanju študijskega programa v državi, v kateri deluje, akreditiran oziroma ustrezno priznan in je v svoji državi začel tudi postopek za akreditacijo skupnega študijskega programa oziroma njegovo priznanje.

V primeru, ko se že vzpostavljenemu skupnemu programu pridruži nov partner, gre za spremembe študijskega programa, kar se akreditira skladno s 53. in 54. členom Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih za-

14 Zakon o visokem šolstvu – http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201232&stevilka=1406.

15 Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov – http://test.nakvis.si/sl-SI/Content/GetFile/371.

16 Spletna stran: http://test.nakvis.si/.

vodov in študijskih programov. Enako velja v primeru sprememb v programu, ko se zamenja predmet ali del študijskega programa, ki ga izvaja partnerska visokošolska institucija (54. člen določa vsebino manjših sprememb študijskih programov).

OPORNE TOČKE ZA PRIPRAVO NA AKREDITACIJO SKUPNEGA PROGRAMA

1. Postopek akreditacije skupnega programa urejajo nacionalni zakoni s področja visokega šolstva, ki jih določajo pristojna ministrstva v vseh partnerskih državah.
2. Uskladitev z internimi akti institucije ter s kriteriji zagotavljanja kakovosti.
3. Transparentnost postopkov, ki zagotavljajo mednarodno priznavanje izobraževanja.

RAZVOJ KURIKULA/ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Naslednja naloga, s katero se morajo spoprijeti partnerji konzorcija, je razvoj novega kurikula ali adaptacija oziroma združevanje obstoječega študijskega programa na različnih institucijah.

Če so razlogi ključnega pomena v začetni stopnji oblikovanja temeljev skupnega programa, so **cilji** ključnega pomena, ko pripravljate vsebino skupnega programa. Cilji imajo v tem kontekstu sopomenko – **učni izidi**. Literatura k učnim izidom dodaja koncept ***'profila diplome'***, ki izkazuje najbolj pomembne rezultate visokošolskega programa in je istočasno orodje, ki sporoča vsebino in zagotavlja transparentnost programa. 'Profil diplome' sestavljajo kompetence programa (kakovost, sposobnost, sposobnost ali spretnost, ki se razvija) in učni izidi. Učni izid je »*merljiv rezultat učne izkušnje, ki nam omogoča, da preverimo, v kolikšni meri/stopnji/standardu je bila določena kompetenca izoblikovana ali okrepljena. Učni rezultati niso lastnosti, edinstvene vsakemu študentu, ampak so indikatorji, ki omogočajo visokošolskim institucijam nadzorovano evalvacijo, ali so študenti razvili svoje kompetence na zahtevano raven.*«[17] Smisel definiranja in navajanja učnih izidov skupnega študijskega programa je jamstvo študentu, da so učni izidi zagotovljeni, ne glede na to, na kateri instituciji bo študiral. Zato morajo biti učni izidi definirani na nivoju konzorcija in ne posameznih institucij partneric.

Pri pripravi različnih aspektov kurikula boste hitro ugotovili, če ste bili v celotnem začetnem postopku pozorni na vse podrobnosti. Poleg vsebinskih

17 Joint Degrees from A to Z: A practical Guide, daft guide, JDAZ; str. 35.

elementov je v stopnji vrednotenja posameznih učnih enot treba upoštevati namreč tudi razlike v **izobraževalnem okolju** matičnih držav institucij partneric. Razlike v izobraževalnih sistemih lahko precej otežijo razvoj skupnega programa (še posebej v primeru, če imate neevropske partnerje).

JOIMAN identificira štiri možne ovire:

- **zakonodaja**, ki vključuje naslednje elemente: šolnino, uporabo nacionalnega jezika, zakonsko predpisano sestavo skupnega programa, kvalifikacijska merila ter navsezadnje tudi vpisni postopek in podeljevanje diplom. Slednja se razlikujeta predvsem glede na strukturo/organizacijo konzorcija ter kriterije, ki jih določa programska shema financiranja (npr. Eramus Mundus);[18]
- **kreditni sistem (ECTS)** v primerjavi z drugimi sistemi, zlasti ko sodelujete z neevropskimi partnerji. V tem primeru je priporočljivo s partnerji predhodno sestaviti dogovor o sistemu pretvarjanja kreditov in ocen – sistem, ki bo dosleden in transparenten;
- **trajanje študijskih ciklov** ponovno v primeru konzorcija z neevropskimi partnerji, ko lahko obstaja precejšnja razlika v trajanju študija;
- **študijski koledar**, ki se razlikuje tako pri evropskih kot pri neevropskih partnerjih. Čeprav je osnovne težave s kompatibilnostjo akademskih koledarjev mogoče hitro rešiti z nekaj prilagodljivosti partneric konzorcija, je njegov pomen izpostavljen v kontekstu vpisnih postopkov, ocenjevalnega obdobja, sporočanja ocen in izdajanja potrdil oziroma podeljevanja diplom. V teh postopkih je treba predvideti dodatno administrativno delo.

Študijski koledar ima ključno vlogo pri definiranju obdobja/obdobij **mobilnosti študentov**. Sistematična mobilnost študentov je eden izmed glavnih ciljev skupnega programa. Obdobje mobilnosti kot standardno vgrajena komponenta – dejanske mobilnosti, ne samo virtualne – je del skoraj vsakega skupnega programa. Mobilnost študentov v skupnih programih se razlikuje glede na:

- **trajanje mobilnosti**, ki lahko variira od minimalno enega semestra do maksimalno štirih semestrov;
- **smer izmenjave**, ki postane predmet obravnave pri konzorcijih z neevropskimi partnerji, saj je težko zagotoviti vsem študentom finančno podporo za izvedbo semestra gostovanja na partnerski instituciji;
- **tip mobilnosti**, ki je odvisen od tipa konzorcija in tipa skupnega programa. Vpisani študenti na primer lahko vsi pričnejo s študijem na isti

18 O različnih oblikah vpisnega postopka in podeljevanja diplom priporočamo v branje: How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 140.

instituciji in nato skupinsko odidejo na mobilnost na partnersko institucijo ali pa študenti s študijem začnejo na različnih partnerskih institucijah in nato, v skladu s študijskim koledarjem in predpisanim študijskim programom, odidejo na mobilnost na drugo institucijo.[19]

Navedeni administrativni elementi, ki včasih navidezno ne podpirajo akademske oziroma razvojne/vsebinske komponente skupnega programa in so pogosto pripisani birokratskemu postopku, so ključni za značajsko določanje samega skupnega programa.

OPORNE TOČKE ZA RAZVOJ KURIKULA/ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. Razdelani **učni izidi** programa.
2. Poznavanje **izobraževalnega okolja** držav partneric konzorcija.
3. Soglasje konzorcija o izbranem **tipu mobilnosti** študentov.

ADMINISTRATIVNA PODPORA

Priprava skupnega programa in izbor najboljših iz ciljne skupine študentov sta tesno povezana s finančnimi sredstvi. Pritegniti najboljše študente z vsega sveta pravzaprav zahteva dobro opredeljene tržne načrte, investicije in aktivnosti za pridobivanje sredstev z namenom promocije ter vzdrževanja programa. Za izvedbo vseh navedenih aktivnosti boste potrebovali kakovostno in trdno administrativno podporo.

Obstajajo številni modeli razporeditve odgovornosti med partnerji konzorcija skupnega programa. Menedžment, pedagoški in administrativni vidiki so lahko sorazmerno enakomerno razporejeni v konzorciju (to je najbolj pogost primer) ali pa vso odgovornost nosi samo institucija koordinatorica v *top-down* strukturi.[20] Slednje je bolj pogosto v primerih projektne prijave za pripravo oziroma implementacijo skupnega programa. Priročnik JOIMAN razlikuje tri uporabne organizacijske modele:

- **centralizirano organizacijo**, v kateri je institucija koordinatorica odgovorna za večino postopkov;
- **integrirano organizacijo**, v kateri partnerji prenesejo večino postopkov na identificiran subjekt, kot na primer tehnični sekretariat/pisarno;

19 Natančnejšo razdelitev tipov mobilnosti si lahko preberete v priročniku How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 62–64.

20 How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 45.

- **decentralizirano organizacijo**, v kateri konzorcijski partnerji delijo breme in odgovornost nalog.[21]

Administrativno podporo na institucionalnem nivoju (univerza, fakulteta), ki vam bo pomagala pri vsebinskih vprašanjih, pri vprašanjih glede akreditacije in kasneje pri implementaciji, boste potrebovali v mednarodni pisarni, na referatu, v računovodstvu, pravni pisarni ter seveda tehnični pisarni, ki bo izvajala koordinacijo. Poleg internih služb je treba predvideti tudi oblikovanje komisije, v kateri bodo akademski člani vseh partnerjev, ki bo nadzorovala postopek prijave, pregledala vloge in sestavila seznam potencialnih študentov. Memorandum o soglasju (MoU), o katerem smo govorili v poglavju o partnerstvu, oziroma pogodba med partnerji morata do potankosti definirati pristojnosti in odgovornosti posameznega partnerja ter njegovih administrativnih enot. V primeru, da imate neevropske partnerje, je treba nameniti posebno pozornost tudi odgovornosti in pristojnosti rekrutiranja študentov, kar se neposredno navezuje na financiranje in strategijo marketinga ter poznavanje pravnih in administrativnih določil (nacionalna zakonodaja, pridobivanje vize, zdravstveno zavarovanje itd.).

Ne glede na pristop, ki ste ga uporabili pri skupnem programu (top-down/bottom-up), bo v segmentu vzpostavitve dobre administrativne pomoči jasno razviden pomen institucionalne strategije oziroma podpore. Celosten pristop in zavedanje pomena skupnega programa na vseh nivojih – institucionalni, akademski, študentski – pomeni tudi podporo s strani vodstva institucije, ki ima moč, da v ključnih trenutkih zagotovi podporne enote na vseh nivojih.

OPORNE TOČKE ZA DOBRO ADMINISTRATIVNO PODPORO

1. V postopke vključite vse akterje, ki vam bodo v podporo in pomoč pri pripravi/implementaciji skupnega programa.
2. S partnerji določite vam ustrezen organizacijski model delitve odgovornosti.
3. Dobro pripravljen Memorandum o soglasju oziroma konzorcijska pogodba.
4. Institucionalna strategija/podpora.

21 How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network; str. 49.

IMPLEMENTACIJA

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants
norway grants

SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAM JE AKREDITIRAN IN TAKO PRIPRAVLJEN NA IZVAJANJE – IZZIVI, KI SLEDIJO

Poleg vseh izpolnjenih pogojev, ki jih zahteva skupni študijski program na pripravljalni in razvojni ravni, ki ju podrobneje opredeljujeta predhodni poglavji, je treba v stopnji njegovega izvajanja (implementaciji) skozi sistematično evalviranje ohranjati vsebinsko in tehnično visoko kakovost programa, ohranjati tesno povezano partnerstvo visokošolskih institucij in predvsem neprestano bdeti nad financami za njegovo izvajanje ter ne nazadnje skrbeti za prepoznavnost in marketinško privlačnost ter rekrutiranje tistih, ki jim je program namenjen – študentov.

Stopnja izvajanja se prične z dnem, ko je skupni študijski program akreditiran oz. javno priznan in lahko začne z vpisom študentov.

MENEDŽMENT SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Poglavje o stopnji izvajanja se bo osredotočilo predvsem na menedžment in organizacijo skupnega študijskega programa ter sprotno evalvacijo, torej vse elemente, ki so nujno potrebni, da program ohrani visoko kakovost in se tudi obdrži (*sustainability*). Vsak slabo ali nezadostno pripravljen sklop na stopnji razvoja študijskega programa se praviloma pokaže in povzroči nemalo slabe volje v stopnji izvajanja. Zaradi tesne prepletenosti stopenj priprave in izvajanja je razumljivo in nujno, da določeni vidiki in sklopi koreninijo v stopnji priprave in se nadaljujejo tudi v stopnji implementacije.

JASEN, PODROBEN IN USKLAJEN PARTNERSKI SPORAZUM O SODELOVANJU

Ne glede na to, ali je tovrsten sporazum o sodelovanju med partnerji v (nekaterih) državah zakonska in/ali institucionalna obveza oz. zahteva v mednarodnem sodelovanju, si je težko predstavljati, da bi konzorcij skupnega študijskega programa lahko deloval brez pisnega sporazuma (niti v stopnji priprave in razvoja programa, še manj pa v stopnji implementacije).

Delitev vlog med partnerji je ključna tudi pri izvajanju programa:

- delitev vlog znotraj konzorcija (med koordinatorjem konzorcija in partnerji; znotraj vsake partnerske institucije na ravni univerze, na ravni fakultete, na ravni oddelka; znotraj mednarodne pisarne, študentskega referata, informacijsko-komunikacijskega oddelka, finančnega oddelka oz. računovodstva);
- imenovanje odzivnih kontaktnih oseb na vsaki partnerski instituciji (tako za akademski kot administrativni/operativni del skupnega študijskega programa);

- organizacije sestankov 'v živo', tako oseb (posameznikov) z vseh partnerskih institucij, zadolženih za operativni del programa (iz mednarodnih pisarn, študentskih referatov itd.) in zadolženih za akademski/vsebinski del študijskega programa ter sprejemanje odločitev;
- pomembna je tudi postavitev delujočih kanalov komunikacije; tu je treba upoštevati različne kulturne navade partnerskih institucij in različne časovne pasove, zlasti če so v konzorcij vključene neevropske partnerice komunikacijskih kanalov na dnevni ravni med odgovornimi na partnerskih institucijah za skupni študijski program in načrtovanje dovolj pogostih in nujnih sestankov konzorcija 'v živo'.

VKLJUČEVANJE SODELAVCEV TER NOTRANJIH IN ZUNANJIH DELEŽNIKOV NA VSEH RAVNEH ODLOČANJA TER MEDSEBOJNO SODELOVANJE

Omenjeni dejavnik ostaja ključen tudi v stopnji izvajanja študijskega programa, zato ga velja posebej izpostaviti. Tudi tu je ključnega pomena podpora vodstva, finančnega oddelka, študentskega referata, mednarodne pisarne, študentskih sistemov tutorstva ter zunanjih deležnikov nacionalnih oblasti (resornega ministrstva), študentske organizacije, združenj delodajalcev, članov mreže ENIC-NARIC itd.:

- pri zagotavljanju zadostnega števila administrativnih delavcev in delavcev mednarodnih služb pri sprejemu tujih študentov (pomoč pri pridobivanju viz in dovoljenj za bivanje, zdravstvenem zavarovanju, jeziku in kulturnem šoku, namestitvi in bivanju, vpisnih postopkih, tutorstvu itd.);
- pri izvajanju programa (ustrezni prostorski pogoji, plačilo predavateljem, jezikovna in kulturna priprava);
- pri zagotavljanju štipendij za študente in gostujoče predavatelje.

PRIPRAVA SKUPNIH POSTOPKOVNIKOV V STOPNJI IZVAJANJA SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Izvajanje skupnega študijskega programa s seboj prinese zahteve po definiranju postopkov, ki se razlikujejo od že uveljavljenih, ki jih prakticirajo posamezni partnerji v konzorciju. V prvi vrsti je potrebno, da konzorcij za izbor in vpis študentov v skupni študijski program pripravi skupne pravilnike, ki so sprejemljivi za vse partnerje. Skupni pravilnik s pogoji za vpis študentov in postopkom vpisa naj bo predhodno usklajen in naj velja za vse prijavljene študente. Posamezni partnerji naj naknadno po zaključku razpisnega roka pri izboru študentov ne podajajo dodatnih zahtev, s katerimi prihodnji študenti pred prijavo niso bili

seznanjeni. Oblikovanje skupnega pravilnika in postopkovnika prinese s seboj tudi skupno odgovornost.

UČINKOVITA IN VSESTRANSKA PODPORA ŠTUDENTOM SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Študenti skupnega študijskega programa potrebujejo zaradi specifike študija poleg običajnih informacij o študijskem programu dodatne informacije o načinih izvajanja, podporo pri spremljajočih dejavnostih in predvsem pri mobilnosti. Poleg tega nudi skupni študijski program dodatne prednosti (npr. skupna/dvojna ali multipla diploma), s katerimi naj konzorcij seznani študente že pred vpisom.

V stopnji objave razpisa za vpis študentov je potrebno način 'oglaševanja' programa prilagoditi tudi neevropskim študentom, v kolikor je skupni program namenjen predvsem njim, jim ponuditi kakovostne informacije prek spletne strani programa in možnost prijave na študij (tudi) prek spletne prijavnice. V ta namen je treba zagotoviti delujočo in pregledno spletno stran ter delujočo spletno prijavnico za vpis. Enako pomemben in nujen je jasno zapisan kontaktni elektronski naslov in postavitev sistema sprotnega odgovarjanja na vprašanja prihodnjih študentov.

Hkrati naj bodo študentom v različnih oblikah na voljo vse informacije o potrebnih akademskih in administrativnih dokazilih kot prilogah prijavi za vpis:

- o pridobitvi dokazil o zaključeni predhodni stopnji šolanja/študija;
- o potrdilih/certifikatih o zahtevah glede znanja jezikov;
- sestava motivacijskega pisma;
- pojasnila glede postopkov pridobivanja ustreznih dokumentov za pridobitev dovoljenj za vstop v države – vize in dovoljenja za začasno prebivanje –, ki izvajajo skupni študijski program, npr. povezave do veleposlaništev;

ter vse podrobne informacije, vezane na sam študij:

- akademske vsebine (predmetnik, predavatelji, literatura);
- načini in oblike izvajanja skupnega študijskega programa, jezik(i) poučevanja, lestvice in načini ocenjevanja, način zaključka in podelitev diplome, zaposljivost po zaključku študija in morebitno sodelovanje s sektorjem industrije že v času študija, karierno svetovanje itd.;
- možnosti študijskih izmenjav (mobilnosti).

Jasne informacije o strukturi in načinu izvajanja skupnega študijskega programa in možnostih, ki jih nudi (katera visokošolska institucija izvaja posamezne module oz. predmete; individualno svetovanje pri izboru smeri in oblike mobilnosti pri t. i. 'mobility tracks'; kako in kje bo opravljal izpitne obveznosti,

v katerem jeziku bo potekal akademski del študija, kje in kako bo zaključil študij; kakšne vrste diplomo bo pridobil ob uspešnem zaključku študija, kakšna dovoljenja potrebuje za selitev med partnerskimi institucijami itd.).

In seveda:

- zneski šolnine in vpisnine ter vsi dodatni stroški, npr. članarine v knjižnicah, stroški laboratorijskega dela, terenskih vaj, obveznih in neobveznih ekskurzij;
- možnosti in načini sofinanciranja študija, vključno z možnostmi štipendiranja in sofinanciranja šolnine;
- načini, možnosti in cene zdravstvenega, nezgodnega in po potrebi škodnega zavarovanja;
- vrste, možnosti in cene nastanitve;
- življenjski stroški v državah partnericah;
- tutorska pomoč in *buddy system*: vključevanje v 'običajne' aktivnosti študentov na izmenjavi v določeni državi (tj. druženje z 'lokalnimi' študenti in študenti na izmenjavi prek ostalih programov in shem mobilnosti, npr. programa Erasmus+, CEEPUS, Erasmus mundus itd.).

Srečanja s predstavniki alumnov, ki so že zaključili skupni študijski program, nudijo študentu informacije in izkušnje ter oporo iz 'prve roke':

- informacije o fakultativnih načinih učenja lokalnih jezikov;
- seznanitev z obštudijskimi dejavnostmi in študentskim življenjem v vseh državah partericah.

Družabne aktivnosti (lahko v obliki zimske ali poletne šole), ki niso neposredno povezane s študijskim programom, nudijo pa možnost druženja z ostalimi študenti skupnega študijskega programa (krepijo občutek pripadnosti skupnemu študijskemu programu med predavatelji in študenti, zlasti če se vsi študenti zaradi opravljanja študijskih obveznosti na različnih partnerskih visokošolskih institucijah ne srečujejo dnevno na predavanjih ali pa se v času študija zaradi različnih 'poti mobilnosti' sploh ne srečajo) in kulturno in jezikovno dimenzijo študija, še posebej v primeru neevropskih študentov.

Postopek izbora študentov naj bo transparenten in enak za vse študente, ki so poslali prijavo. Zaželeno je, da je postopek od oddaje prijave za študij do izbora natančno opredeljen in so študenti z njim seznanjeni, vključno s časovnimi roki in načinom obveščanja o rezultatih izbora.

Študenti (posebej neevropski) naj bodo pravočasno obveščeni o izboru, da lahko v svoji državi pričnejo z zbiranjem ustreznih dokazil in pridobivanjem viz oz. dovoljenj za bivanje in bodo začetek študijskega leta pričakali 'v miru', z urejenim statusom in formalnimi postopki.

Vse ustrezne službe na vseh partnerskih institucijah (mednarodne službe, študentski referati) naj bodo obveščene o izboru študentov in naj se ustrezno pripravijo, da bodo študentom nudile pravočasne informacije v zvezi s postopkom vpisa, namestitvijo, dovoljenem za bivanje, zdravstvenim zavarovanjem itd.

Dostop do baze podatkov vseh prijavljenih študentov in kasneje po izboru vseh vpisanih študentov v skupni program naj bo omogočen vsem partnerjem. Baza kasneje omogoča pregled nad opravljenimi obveznostmi študentov in tako služi tudi kot eno od orodij za spremljanje kakovosti.

Način spletne prijave in odprta baza podatkov vsem partnerjem sta se izkazala v dosedanjih skupnih programih kot najbolj pregleden, najcenejši in najhitrejši način izbora študentov.

> Dosedanja praksa je pokazala, da velja pri administrativno-tehničnem postopku določiti kot odgovorno eno partnerico v konzorciju, medtem ko je za akademski postopek izbora študentov nujno, da poteka skupno in da ima največjo vlogo akademsko osebje.

Pred vpisom študenta naj konzorcij z vsakim študentom podpiše t. i. študentski sporazum *(Student Agreement)*, ki opredeljuje naslednja vprašanja: šolnino, štipendijo, pravice in dolžnosti konzorcija in študenta, in študijski sporazum *(Learning Agreement)*.

V času izvajanja skupnega študijskega programa bo študentom in predavateljem, zlasti če so fizično 'locirani' na različnih partnerskih institucijah, koristilo vsem dostopno spletno orodje, t. i. intranet, ki jim bo omogočalo prijavljanje na izpite, pregledovanje rezultatov izpitnih obveznosti, možnosti izbora izbirnih predmetov itd.

FINANCIRANJE IZVAJANJA SKUPNEGA PROGRAMA

Izvajanje skupnega študijskega programa je glede na izkušnje in analize programa Erasmus Mundus brez zagotovljenega rednega financiranja močno oteženo ali celo težko izvedljivo, kajti ta oblika izvajanja študijskega procesa se je izkazala tudi v stopnji izvajanja za finančno precej dražjo kot običajni študijski programi.

Ocena stroškov še pred začetkom priprave skupnega programa na zdrave osnove postavi sam odnos med partnerji. Višina stroškov izvajanja programa je odvisna tudi od števila partnerjev konzorcija in okolja, ki bi lahko nudilo dodatno financiranje (lokalno, nacionalno, regionalno, evropsko in svetovno).

Pisni dogovor o zagotavljanju in deležih financiranja pa lahko prihrani veliko časa in slabe volje. Pomembno je, da se z načinom financiranja in višino stroškov strinjajo vsi partnerji ter da finančna sredstva v skladu z dogovorom tudi pravočasno zagotovijo. Pri njihovi porabi pa je treba zagotoviti redno spremljanje in transparentno poslovanje.

Natančen dogovor je nujno skleniti tudi za financiranje v času izvajanja skupnega študijskega programa (tudi s trajnostnega vidika izvajanja skupnega študijskega programa):

- zagotavljanje finančnih sredstev za stroške menedžmenta in organizacije,
- štipendijsko shemo,
- določitev višine šolnin za študente kot enega od virov za izvajanje programa,
- določitev ključa za delitev finančnih sredstev med partnerji itd.

Trenutno nudi možnost za sofinanciranje izvajanja skupnih študijskih programov na magistrski ravni (štipendije in sredstva za kritje šolnin za študente in sredstva za management in organizacijo) program Erasmus+, Ključni ukrep 1, Skupni študijski programi (Joint Master Degrees – JMD), ki ga koordinira Izvajalska agencija za področje izobraževanja v Bruslju (EACEA).[22]

Za izvajanje skupnega študijskega programa na doktorski ravni so finančna sredstva na voljo v okviru programa Obzorje 2020, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie, akcija Research networks (ITN): support for Innovative Training Networks. Aktivnosti koordinira Izvajalska agencija za področje raziskovanja v Bruslju (REA).[23]

SISTEM SPREMLJANJA KAKOVOSTI SKUPNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA (ZUNANJA IN NOTRANJA EVALVACIJA)

Obsežna in zahtevna naloga vsakega konzorcija, vendar ključna za uspeh skupnega študijskega programa. Tudi v tem delu je ključen in nujen skupen pristop, ki naj ga spremljata predvidljivost in preglednost *(predictability and transparency*[24]*)*, in kar je še pomembneje, sistem notranjega in zunanjega zagotavljanja kakovosti naj partnerice v konzorciju sestavijo in sprejmejo še pred začetkom izvajanja programa – torej že v stopnji priprave.

22 Več informacij je na voljo na spletni strani https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/key-action-1-study-and-volunteering-in-another-country/joint-master-degrees_en.

23 Več informacij je na voljo na spletni strani http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/marie-sklodowska-curie-actions.

24 Guide to developing and running joint programmes at bachelor and master's level – A template.

Med priporočili projekta JOIMAN in organizacije ENQA[25] so izpostavljena naslednja:

- Privzem standardov, ki jih je postavila ENQA (za skupne študijske programe v prvi vrsti veljajo smernice, opredeljene v prvem poglavju *European standards and guidelines for internal quality assurance within higher education institutions* – ENQA report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area[26]):
  - Vsak partner poleg skupne odgovornosti nosi vsebinsko odgovornost za akademsko kakovost dela študijskega programa, ki ga izvaja, z enako odgovornostjo, kot je odgovoren za akademsko kakovost vseh ostalih neskupnih študijskih programov.
  - Vsi deli skupnega študijskega programa naj bodo priznani (akreditirani) v skladu s predhodnim dogovorom oz. konzorcijskim sporazumom.
  - Način nadzora kakovosti nad skupnimi postopki, kot npr. razpis za študente, postopek izbora študentov, oblika in izgled diplomske listine, naj bo skupna odločitev.
  - Vsak partner naj se seznani z načini spremljanja kakovosti ostalih partnerjev v konzorciju. Sistem in postopek spremljanja kakovosti naj bosta koherentna in pripravljena skupno tako za spremljanje skupnega študijskega program kot celote kot za posamezne dele.
  - Pri evalvaciji programa je možna sprotna/vmesna evalvacija in/ali končna, poleg tega pa je treba v postopek vključiti akademsko osebje in študente.
  - Pri pripravi skupnega študijskega programa je zaželeno postaviti tudi načine in postopke, ki bi stopili v veljavo v primeru, da se pri nadzoru kakovosti pokažejo prevelike težave, tudi neobvladljive, ki bi lahko preprečile nadaljnje izvajanje programa.
- Imenovanje ustreznih organov/odborov in oblikovanje sistema/mehanizma za redno spremljanje in zagotavljanje kakovosti (kot npr. skupnega odbora/komisije za spremljanje/ocenjevanje kakovosti, vključevanje študentov v procese evalvacije kakovosti).
- Mehanizem za spremljanje kakovosti naj poleg akademskih aktivnosti vključuje tudi ostale spremljajoče dejavnosti (kot npr. tutorstvo, namestitve študentov, organizacija in načini preverjanja znanja) in različne deležnike (poleg akademskega osebja in študentov tudi npr. delodajalce, tudi z namenom sprotnega prilagajanja skupnega študijskega programa potrebam trga dela).

25 ENQA – the European Association for Quality Assurance in Higher Education.

26 Več na spletni strani http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2013/06/ESG_3edition-2.pdf, http://www.enqa.eu/indirme/papers-and-reports/workshop-and-seminar/ENQA_wr_19.pdf in http://ecahe.eu/wp-content/uploads/2014/04/Joint-Programme-Checklist-inspired-by-quality-assurance.pdf.

SLOVENSKI SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI

SLOVENSKI SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

norway grants

SKUPNI DVOPREDMETNI UNIVERZITETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM PRVE STOPNJE **TEOLOŠKE ŠTUDIJE**

Akreditacija: 21. 5. 2009

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta, Slovenija
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Slovenija

Temeljni cilji programa:

Študijski program se izvaja v povezavi z dvopredmetnimi programi Filozofske fakultete in Fakultete za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru (izvaja se v Mariboru). Diplomant pridobi temeljno znanje o religijski, cerkveni in družbeni situaciji v evropskem prostoru; seznani se z možnostmi ekumenskega, medverskega dialoga in razvije čut za teološka vprašanja v sodobni kulturi. Ker to znanje povezuje z drugim predmetnim področjem, ga to usposablja za interdisciplinarno mišljenje. Pridobi hermenevtične, kognitivne in teoretične kompetence (kompetence s področja biblične, zgodovinske in teološke hermenevtike; razločevanje med različnimi religijskimi doktrinami, njihovimi nosilci in poznavanje njihovega družbenega vpliva; sposobnost soočanja krščanskih doktrin z doktrinami drugih verstev; prepoznavanje filozofskih tokov in idej; zmožnost kritičnega vrednotenja Cerkve v zgodovinskem, kulturnem, gospodarskem in političnem razvoju v svetu in na Slovenskem; razlikovanje med različnimi duhovnostmi v zgodovini in v sodobnem svetu).

Več informacij:
- http://www.teof.uni-lj.si/uploads/File/BolonjskiProgram/teoloske_studije_Maribor.pdf.
- http://www.uni-lj.si/studij/studijski_programi/skupni_studijski_programi_na_ul/skupni_studijski_programi_1%20_stopnje/

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **TURISTIČNI MANAGEMENT /** EUROPEAN MASTER IN **TOURISM MANAGEMENT (EMTM)**

Akreditacija: 11. 6. 2007

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Slovenija
- Univerza v Gironi: Faculty of Tourism and Communication, Girona, Španija
- Univerza na Južnem Danskem: Faculty of Arts, Esbjerg, Danska

Temeljni cilji programa:

Namen skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Turistični management je prispevati k razvoju znanj in sposobnosti, potrebnih za uspešno in učinkovito ravnanje projektov in programov ter za uspešno vodenje pretežno ali deloma turističnih (in tudi ne-turističnih) podjetij in organizacij, ki delujejo na lokalnem, regionalnem in državnem nivoju. Cilj študijskega programa je ponuditi slušateljem možnost nadgradnje oziroma zaokroženo znanje s področja menedžmenta v turizmu, s področja trajnostnega razvoja turizma, kar bi omogočilo bolj strokovno in profesionalno vodenje turističnih podjetij, projektov in razvoja na tem področju. Študijski program se nanaša tako na narodnogospodarsko dimenzijo turizma (le kot okvir za razumevanje pojava in osnova za povezovanje in sodelovanje z vladnimi in nevladnimi narodnogospodarskimi, regionalnimi in lokalnimi turističnimi organizacijami), kot tudi na lokalno dimenzijo. Diplomanti s pridobljenimi znanji lahko nadaljujejo izobraževanje na doktorskih študijskih programih.

Več informacij:
- http://www.ef.uni-lj.si/emtm

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **JAVNI SEKTOR IN EKONOMIKA OKOLJA /** JOINT MASTER PROGRAMME IN **PUBLIC SECTOR AND ENVIRONMENTAL ECONOMICS**

Akreditacija: 21. 5. 2009

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Slovenija
- University of Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilji skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Javni sektor in ekonomika okolja so posredovati diplomantom naslednja temeljna znanja ter razviti naslednje kompetence in sposobnosti razumevanja:

- obvladati temeljna znanja s področja mikroekonomije, managementa javne organizacije in metod in tehnik raziskovalnega dela na področju ekonomije in poslovnih znanosti,
- seznaniti diplomante s posebnostmi ekonomike javnega sektorja v primerjavi z zasebnim sektorjem,
- razviti na poglobljeni, analitični in integrativni način poslovodstvena oziroma managerska in ekonomska znanja in sposobnosti ter s tem diplomanta usposobiti za poslovodenje organizacij, ki delujejo na področju javnega sektorja in odločevalskih strokovnih ravni v javni upravi, ki kreirajo delovanje posameznih področij javnega sektorja (energetike, varstva okolja, šolstva, itd.),
- razviti sposobnost razumevanja sprememb, ki so stalno prisotne v delovanju javnega sektorja in ki ga približujejo zahtevam delovanja privatnega sektorja,
- usposobiti diplomanta za iskanje novih virov znanja in ustvarjanje novega znanja ter za uporabo sodobnih interdisciplinarnih znanstveno raziskovalnih metod pri raziskovanju vprašanj managementa in ekonomike javnega sektorja ter varstva okolja,
- usposobiti diplomante za reševanje konkretnih problemov s področja delovanja javnega sektorja.

Več informacij:
- http://www.ef.uni-lj.si/JMPSE

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **ZGODOVINA JUGOVZHODNE EVROPE / HISTORY OF SOUTH-EASTERN EUROPE** - JOINT DEGREE

Akreditacija: 11. 6. 2007

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija
- Univerza v Gradcu, Avstrija
- Univerza v Cluju, Romunija

Temeljni cilji programa:

Skupni magistrski študijski program druge stopnje Zgodovina jugovzhodne Evrope želi prispevati k boljšemu poznavanju in razumevanju zgodovine jugovzhodne Evrope in njenega mesta v širšem evropskem zgodovinskem kontekstu. Temeljni cilji skupnega študijskega programa so: osvojitev poglobljenega in kritičnega poznavanja in razumevanja zgodovinskih dogodkov, procesov in struktur v jugovzhodni Evropi od antike do sodobnosti; usposobljenost za rabo sodobnih metodoloških in konceptualnih orodji ter teorij, ki so potrebne za samostojno raziskovanje zgodovine in historične antropologije jugovzhodne Evrope; usposobljenost in interes za interdisciplinarno proučevanje zgodovine jugovzhodne Evrope.

Diplomantom bosta avtomatično priznana študijski program in strokovni naslov v vseh treh državah partnerskih univerz.

Več informacij:
- http://www.ff.uni-lj.si/Portals/o/Dokumenti/Studij/Druga%20stopnja/PredstavitveniZborniki/Skupni/Zgodovina_JV_Evrope.pdf

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **KULTURNA RAZNOLIKOST IN TRANSNACIONALNI PROCESI / CULTURAL DIFFERENCES AND TRANSNATIONAL PROCESSES** - JOINT DEGREE (CREOLE)

Akreditacija: 13. 5. 2008

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija
- University of Vienna, Dunaj, Avstrija
- Stockholm University, Švedska
- National University of Ireland, Maynooth, Irska
- Autonomous University of Barcelona, Španija
- Lumiere University Lyon II, Francija

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilj skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Kreol - Kulturna raznolikost in transnacionalni procesi je posredovanje nadstandardnih znanj z razvejanega področja socialne in kulturne antropologije ter etnologije. Glavna primerjalna prednost skupnega študijskega programa je v tem, da sinergično združevanje znanj profesorjev in sodelavcev šestih oddelkov bistveno presega znanje kateregakoli med njimi. Izbirni predmeti na partnerskih oddelkih se komplementarno dopolnjujejo (delno regionalno, delno tematsko), saj izhajajo iz dokaj različnega zgodovinskega razvoja posameznih oddelkov. Posamezni študent lahko z izbiro modulov, predavanj in mentorjev tako dobi presežek, ki ga ob študiju v eni državi sicer ne bi mogel dobiti.

Več informacij:
- http://www.ff.uni-lj.si/Portals/o/Dokumenti/Studij/Druga%20stopnja/PredstavitveniZborniki/Skupni/KREOL.pdf
- http://www.ff.uni-lj.si/Portals/o/Dokumenti/Studij/Druga%20stopnja/PredstavitveniZborniki/Skupni/CREOLE-ANG.pdf

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **PREVAJANJE (SLOVENŠČINA-ANGLEŠČINA-FRANCOŠČINA) / TRANSLATION (SLOVENE, ENGLISH, FRENCH)** - JOINT DEGREE

Akreditacija: 4. 5. 2010

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija
- L'Institut national des langues et civilisations orientales, Pariz, Francija
- L'Institut superior d'Interpretation et de Traduction, Pariz, Francija

Temeljni cilji programa:

Temeljne jezikovne in kulturne kompetence bodo nadgrajene s prevodoslovnimi in prevodnimi. Prevajalci bodo tako iz pisne, govorne ali multimedialne predloge lahko izdelali pisni, govorni ali multimedialni tekst, ki v ciljnem jeziku (slovenščini, angleščini in francoščini) oz. kulturi izpolnjuje določen cilj. Diplomanti bodo imeli visoke kompetence iz prevajanja besedil različnih besedilnih tipov z različnih področij, kot so na primer ekonomija, pravo, naravoslovne znanosti, družboslovne znanosti, elektronski mediji, računalništvo, ali pa humanističnih in literarnih besedil, in sicer iz angleščine in francoščine; usvojili bodo sposobnosti lektoriranja in preoblikovanja besedil za potrebe javnih in privatnih ustanov državnega in mednarodnega značaja; usposobljeni bodo za terminološka dela in za računalniško podprto prevajanje; usvojili bodo tudi kompetence za redakcijo strokovnih besedil raznih besedilnih tipov v skladu s specifičnimi konvencijami ciljnega jezika. Skupni študijski program bo tako prevajalce usposobil za strokovno in literarno prevajanje, za podnaslavljanje, lokalizacijo in računalniško podprto prevajanje ter za leksikografska in terminološka dela. Obenem bo program zagotavljal visoke kompetence s področja teoretičnih prevodoslovnih vsebin tako, da bo diplomantom omogočal lastno razumevanje teoretičnih principov in njihovo vrednotene ter prenos v praktično delo ter identifikacijo in reševanje problemov, s katerimi se bodo kot strokovnjaki prevajalci soočali pri svojem delu.

Več informacij:
- http://www.ff.uni-lj.si/Portals/o/Dokumenti/Studij/Druga%20stopnja/PredstavitveniZborniki/ Skupni/Prevajanje-Pariz.pdf

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **PREVAJANJE (SLOVENŠČINA-ANGLEŠČINA-NEMŠČINA) / TRANSLATION (SLOVENE, ENGLISH, GERMAN)** - JOINT DEGREE

Akreditacija: 4. 5. 2010

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija
- University of Graz, Department of Translation Studies, Gradec, Avstrija

Temeljni cilji programa:

Temeljne jezikovne in kulturne kompetence bodo nadgrajene s prevodoslovnimi in prevodnimi. Prevajalci bodo tako iz pisne, govorne ali multimedialne predloge lahko izdelali pisni, govorni ali multimedialni tekst, ki v ciljnem jeziku (slovenščini, angleščini in nemščini) oz. kulturi izpolnjuje določen cilj. Diplomanti bodo imeli visoke kompetence iz prevajanja besedil različnih besedilnih tipov z različnih področij, kot so na primer ekonomija, pravo, naravoslovne znanosti, družboslovne znanosti, elektron-ski mediji, računalništvo, ali pa humanističnih in literarnih besedil, in sicer iz dveh tujih jezikov; usvo-jili bodo sposobnosti lektoriranja in preoblikovanja besedil za potrebe javnih in privatnih ustanov državnega in mednarodnega značaja; usposobljeni bodo za terminološka dela in za računalniško podprto prevajanje; usvojili bodo tudi kompetence za redakcijo strokovnih besedil raznih besedilnih tipov v skladu s specifičnimi konvencijami ciljnega jezika. Skupni študijski program bo tako prevajalce usposobil za strokovno in literarno prevajanje, za podnaslavljanje, lokalizacijo in računalniško podprto prevajanje ter za leksikografska in terminološka dela. Obenem bo program zagotavljal visoke kompetence s področja teoretičnih prevodoslovnih vsebin tako, da bo diplomantom omogočal lastno razumevanje teoretičnih principov in njihovo vrednotenje ter prenos v praktično delo ter identifikacijo in reševanje problemov, s katerimi se bodo kot strokovnjaki prevajalci soočali pri svojem delu.

Več informacij:
- http://www.ff.uni-lj.si/Portals/o/Dokumenti/Studij/Druga%20stopnja/PredstavitveniZborniki/ Skupni/Prevajanje-Gradec.pdf

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **TOLMAČENJE / INTERPRETING** - JOINT DEGREE

Sodelujoče institucije:

- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija
- University of Graz, Department of Translation Studies, Gradec, Avstrija

Temeljni cilji programa:

Skupni magistrski študijski program druge stopnje Tolmačenje bo usposobil visoko kvalificirane tolmače, ki bodo strokovnjaki za vzpostavljanje komunikacije večinoma med pripadniki različnih kultur in jezikov. Temeljne jezikovne in kulturne kompetence ter osnovne prevodoslovne in prevodnimi bodo nadgrajene s specifičnimi tolmaškimi kompetencami. Tolmači bodo tako iz pisne, govorne ali multimedialne predloge lahko izdelali pisni, govorni ali multimedialni tekst, ki v ciljnem jeziku (slovenščini in dveh tujih jezikih) oz. kulturi izpolnjuje določen cilj. Z uporabo odgovarjajočih tehnik bodo sposobni konsekutivno in simultano tolmačiti poslovna, strokovna in politična besedila. Usposobljeni bodo za samostojno delo in za delo v skupini, ki ga bodo opravljali deontološko korektno in v skladu s profesionalno prakso na državnem in mednarodnem nivoju. Skupni študijski program bo zagotavljal tudi visoke kompetence s področja vsebin teorije prevajanja in tolmačenja tako, da bo diplomantom tolmačenja omogočal lastno razumevanje teoretičnih principov in njihovo vrednotenje ter prenos v praktično delo ter identifikacijo in reševanje problemov, s katerimi se bodo kot strokovnjaki tolmači soočali pri svojem delu. Tako zasnovan študijski program bo izobrazil teoretično visoko usposobljene diplomante in s tem omogočil nadaljevanje študija na doktorski stopnji.

Več informacij:

- http://www.ff.uni-lj.si/Portals/o/Dokumenti/Studij/Druga%20stopnja/PredstavitveniZborniki/Skupni/Tolmacenje-Gradec.pdf

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **MANAGEMENT V UPRAVI /** JOINT DEGREE IN **MANAGEMENT IN ADMINISTRATION**

Sodelujoče institucije:

- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo, Slovenija
- University of Belgrade, Faculty of organizational sciences, Beograd, Srbija

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilji skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Management v upravi so usmerjeni v oblikovanje kadrov, ki se bodo sposobni spoprijeti z izzivi sodobne uprave; zagotoviti razumevanje teorije in prakse štirih med seboj povezanih za sodobno upravo temeljnih področij iz medsebojno tesno povezanih področij (upravno-pravno, ekonomsko, organizacijsko informacijsko in managersko); razviti celovito razumevanje pomena in problematike managementa v upravi; zagotoviti potreben instrumentarij za kritično analizo problemov in sintezo spoznanj ter ugotovitev s področja managementa v upravi; razviti sposobnosti in spretnosti za pravilno uporabo kvantitativnih in kvalitativnih metodologij in interpretacijo ter predstavitev rezultatov; razviti sposobnost za poglobljeno samostojno in avtonomno reševanje zahtevnejših strokovnih in znanstvenih problemov na upravno-pravnem, ekonomskem, organizacijsko informacijskem in managerskem področju; zagotoviti znanja in veščine, ki študentom omogočajo celovito izkoriščanje možnosti e-uprave in jim omogočajo kritično ocenjevanje stanja e-uprave in sodelovanje pri nadaljnjem razvoju tega področja; dati poglobljeno in celovito sliko danega trenutka v javnem sektorju in smernic njegovega dolgoročnega razvoja kot izhodišče za dolgoročno zagotavljanje učinkovitosti in uspešnosti javnega sektorja; študentom z različnimi predhodnimi znanji in sposobnostmi omogočiti razvoj in vključevanje na upravno organizacijsko področje v okolju javnega sektorja in s tem obogatiti področje z inovativnimi pogledi in pristopi. Ob zaključku študija bo študent prejel skupno diplomsko listino obeh univerz.

Več informacij:

- http://www.fu.uni-lj.si/programi/podiplomski-studij/skupni-magistrski-studijski-program-management-v-upravi-2-stopnja/

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE JAVNA UPRAVA IN UPRAVLJANJE SPREMEMB **/** INTERNATIONAL MASTER ON **PUBLIC ADMINISTRATION AND THE COORDINATION OF TRANSITION (IMPACT)**

Sodelujoče institucije:

- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo, Slovenija
- Radboud University Nijmegen, Nizozemska
- Corvinus University Budapest, Madžarska

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilj magistrskega programa je omogočiti študentom, da se seznanijo in pridobijo znanje in sposobnosti kritičnega razmišljanja, analize in sinteze učinkov, ki jih imajo javne politike na posamezne segmente družbe in na državljane kot ključne družbene subjekte. S tem znanjem bodo lahko aktivneje in uspešneje sodelovali pri oblikovanju in udejanjanju politik in sistematičnih reform, ki bodo povečale učinkovitost, uspešnost in legitimnost nacionalnih in evropskih javnih politik in administrativnih sistemov.

Ob zaključku študija bo študent prejel tri nacionalne diplome (multiple diplome), ki jim bo dodano še posebno potrdilo (joint certificate).

Več informacij:

- http://www.fu.uni-lj.si/programi/podiplomski-studij/skupni-magistrski-studijski-program-javna-uprava-in-upravljanje-sprememb-2-stopnja-impact/

SKUPNI INTERDISCIPLINARNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **KOGNITIVNA ZNANOST / COGNITIVE SCIENCE** - JOINT PROGRAM

Sodelujoče institucije:

- Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta, Slovenija
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Slovenija
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za računalništvo in informatiko, Slovenija
- Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta
- University of Vienna, Dunaj, Avstrija
- University of Zagreb, Hrvaška
- Budapest University of Techhnology and Economics, Budimpešta, Madžarska
- Comenius University in Bratislava, Slovaška

Temeljni cilji programa:

Kognitivna znanost se z interdisciplinarnega vidika ukvarja s pojavi, povezanimi s kognicijo – percepcijo, razumom, mišljenjem, čustvi, učenjem, vedenjem itd. Je interdisciplinarni projekt, ki združuje različna znanstvena področja, filozofijo in tehnologijo. Njene temeljne konstitutivne discipline so nevroznanost, psihologija, antropologija, umetna inteligenca, biologija, lingvistika, filozofija in edukacijske vede.

Cilj skupnega interdisciplinarnega študijskega programa druge stopnje Kognitivna znanost je izšolati a) raziskovalce na področju kognitivne znanosti kot samostojne vede, b) strokovnjake, sposobne povezovalnega dela pri interdisciplinarnih projektih in c) strokovnjake, ki so sposobni sintetizirati dognanja kognitivne znanosti ter jih aplicirati na specifičnih področjih (npr. pri spodbujanju procesov pridobivanja in kreiranja znanja, pri poučevanju, pri izdelavi programske opreme za strojno učenje in odločanje ipd.). Za dosego navedenih ciljev morajo študenti pridobiti konceptualno razumevanje konstitutivnih ved, ustrezne raziskovalne veščine, predvsem pa veščino kolaborativnega dela v disciplinarno raznolikih skupinah. Skupno diplomo (joint degree) podeli UL v imenu vseh sodelujočih univerz.

Več informacij:

- http://www.pef.uni-lj.si/kognitivna/ostudiju.html

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **ČLOVEKOVE PRAVICE IN DEMOKRATIZACIJA /** EUROPEAN MASTER´S DEGREE IN **HUMAN RIGHTS AND DEMOCRATISATION**

Akreditacija: 20. 4. 2010

Sodelujoče institucije:

- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Slovenija
- Ca Foscari University of Venice, Benetke, Italija
- University of Padua, Padova, Italija
- University of Graz, Gradec, Avstrija
- University of Hamburg, Hamburg, Nemčija
- Catholic University of Leuven, Leuven, Belgija
- Maastricht University, Maastricht, Nizozemska
- University of Deusto, Bilbao, Španija
- Ruhr-University, Bochum, Nemčija
- University of Sevilla, Španija

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilji skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Človekove pravice in demokratizacija so: zagotoviti ustrezna teoretična in specifična znanja, potrebna za razumevanje, kritično ovrednotenje in razvoj teoretičnih okvirjev, ki se nanašajo na trende in prakso koncepta varstva človekovih pravic in demokratizacije; izobraziti visoko kvalificirane profesionalce s področja človekovih pravic in demokratizacije, ki bodo sposobni delati kot akademiki, osebje ali terenski delavci mednarodnih vladnih, vladnih ali mednarodnih nevladnih organizacij; svojim diplomantom omogočiti izkušnje iz prakse; zagotoviti znanja in veščine, ki študentom omogočajo izvedbo samostojne raziskave na magistrski ravni, povezane s področjem varstva človekovih pravic in demokratizacije; ustvariti evropsko mrežo kurikularnega razvoja in izmenjavo osebja med univerzami na področju človekovih pravic in demokratizacije.

Več informacij:

- http://www.fdv.uni-lj.si/studij/studij-na-fdv/magistrski-studij-2-stopnje/mednarodni-studijski-programi/skupni-magistrski-program-evropski-magisterij-iz-%C4%8Dlovekovih-pravic-in-demokratizacije-%28e.ma%29

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **PRIMERJALNI LOKALNI RAZVOJ / COMPARATIVE LOCAL DEVELOPMENT** - JOINT PROGRAMME (CODE)

Akreditacija: 21. 4. 2010

Sodelujoče institucije:

- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Slovenija
- University of Trento, Trento, Italija
- University of Regensburg, Regensburg, Nemčija
- Corvinus University of Budapest, Budimpešta, Madžarska

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilji skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Primerjalni lokalni razvoj so: študentom podati ustrezna teoretična in primerjalna znanja s področja lokalnega razvoja in jih seznani s primeri dobre prakse; razvijati njihovo sposobnost delovanja na področju lokalnega razvoja v skladu z EU standardi;vzpostavljati mrežo kontinuiranega sodelovanja med študenti, bodočimi akterji lokalnega razvoja iz različnih držav in okolij; vzpostavljati most med partnerskimi univerzami, lokalnimi skupnostmi, profitnimi in neprofitnimi organizacijami iz držav, ki v programu sodelujejo.

Ob uspešnem zaključku diplomanti prejmejo skupno diplomsko listino.

Več informacij:

- http://www.fdv.uni-lj.si/studij/studij-na-fdv/magistrski-studij-2-stopnje/mednarodni-studijski-programi/skupni-evropski-magistrski-program-primerjalni-lokalni-razvoj-%28code%29

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **SADJARSTVO /** INTERNATIONAL MASTER OF **FRUIT SCIENCE**

Akreditacija: 11. 3. 2010

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Slovenija
- Free University of Bolzano, Faculty of Science and Technology, Italija
- Faculty of Horticulture, Mendel University in Brno, Češka

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilj skupnega magistrskega študijskega programa druge stopnje Sadjarstvo je povezava različnih disciplin znotraj sadjarstva z namenom pridelave sadja za potrebe človeštva ob hkratnem upoštevanju sonaravnega razvoja kmetijskega prostora. Pridobljeno znanje omogoča interdisciplinarno razumevanje pridelave sadja v širšem srednjeevropskem prostoru in uporabe sadja visoke kakovosti za potrebe varne hrane in ohranjanja človekovega bivalnega okolja. Znanje in izkušnje, ki jih dobijo na treh različnih univerzah, v treh različnih državah, diplomantom omogoča nadaljevanje študija na doktorskem programu ali pa zaposlitev na področju raziskovanja in razvoja (univerza, inštituti), na področju trga in storitvenih dejavnosti (trg s svežim sadjem, organizacije pridelovalcev, blagovna borza, gospodarsko interesna združenja, zavarovalnice itd.), javnem sektorju (EU-administracija, ministrstva, agencije, skladi, zbornice, kontrolne in certifikacijske organizacije, organizacije za varstvo potrošnikov, itd.), sadjarsko-vinogradniško-vrtnarske industrije, samozaposlitve (samostojni podjetnik, svetovalec, neodvisni cenilec).

Univerza izda skupno diplomsko listino, ki jo v skladu z dogovorom o sodelovanju podpišejo rektorji vseh treh univerz.

Več informacij:
- http://www.bf.uni-lj.si/dekanat/studijski-programi/2-bolonjska-stopnja-magistrski-studiji/international-master-of-fruit-science/#c4913

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE **TRIBOLOGIJA POVRŠIN IN KONTAKTOV /** JOINT EUROPEAN MASTER ON **TRIBOLOGY OF SURFACES AND INTERFACES (TRIBOS)**

Akreditacija: 22. 5. 2014

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo, Slovenija
- University of Leeds, Velika Britanija;
- University of Coimbra, Portugalska;
- Lulea University of Technology, Švedska.

Temeljni cilji programa:

Tribologija je interdisciplinarno področje, ki se ukvarja z znanostjo in tehnologijo trenja, obrabe in mazanja. Tribološke rešitve so neposredno povezane s porabo energije, vzdrževanjem ter industrijskimi investicijskimi stroški. Okoljska ozaveščenost in emisijske regulacije, ki zahtevajo zmanjšanje onesnaževanja zaradi neučinkovitih procesov in zamenjavo danes precej uporabljanih škodljivih elementov v visokotehnoloških triboloških komponentah so dodatne zelo zahtevne naloge, kjer bo tribologija igrala zelo pomembno vlogo. Zato za dosego okolju prijaznejših in učinkovitejših mehanskih sistemov potrebujemo boljše razumevanje in nove tribološke rešitve s pomočjo novih tehnologij, površinskih zaščitnih prevlek, inženirstva topografije in materialnih lastnosti, kakor tudi napredna maziva ter dodatke iz novih tehnologij in konceptov mazanja. Za dosego teh zahtev potrebujemo inženirje z visoko stopnjo znanja in spretnosti iz različnih področij.

Ob zaključku študija bo študent prejel skupno diplomo.

Več informacij:
- http://www.tint.fs.uni-lj.si/sl/studijska-dejavnost/tribos-program

SKUPNI DOKTORSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM TRETJE STOPNJE **SOCIALNO DELO / INTERNATIONAL DOCTORAL STUDIES IN SOCIAL WORK (INDOSOW)**

Akreditacija: 21. 5. 2009

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo, Slovenija
- Fachhochschule St. Pölten, Gmbh, Avstrija
- University of Jyväskylä, Finska
- Alice Salomon Fachhochschule fur Socialarbeiten und Socialpädagogik, Berlin, Nemčija
- Anglia Ruskin University, Faculty of Health and Social Care, Cambridge, Velika Britanija
- Die Universität Siegen, Nemčija

Temeljni cilji programa:

Temeljni cilji skupnega doktorskega študijskega programa Socialno delo so: zagotoviti akademizacijo socialnega dela, internacionalizacija socialnega dela, omogočiti razvoj discipline, spodbuditi sodelovanje interesnih skupin, razvijanje primerjalne perspektive, zagotoviti program, ki spodbuja kritično raziskovanje. Skupni doktorski študijski program je prvi skupni evropski doktorski program, ki daje študentom priložnost, da se vključijo v mednarodni interdisciplinarni študij socialnega dela, blaginjskih sistemov in socialnih politik. Pomembno področje raziskovanja predstavljajo povezave med socialnim delom in socialno politiko v Evropi in sodobni trendi v evropski socialni politiki. Program ponuja možnosti za primerjalne raziskave o podobnostih in razlikah blaginjskih režimov v državah Evropske unije in zunaj nje.

Po opravljenem študiju poleg doktorske listine svoje matične univerze pridobijo tudi listino univerze, na kateri so opravili del študijskih obveznosti.

Več informacij:
- http://www.fsd.uni-lj.si/podiplomski_studij/doktorski/

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM DRUGE STOPNJE
LATINSKO-AMERIŠKE ŠTUDIJE

Akreditacija: 18. 7. 2014

Sodelujoče institucije:
- Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Slovenija
- Megatrend Univerza, Fakulteta za mednarodno ekonomijo, Beograd, Srbija
- Univerza v Peči, Filozofska fakulteta, Madžarska
- Univerzitetni inštitut za raziskave Jose Ortega y Gasset, Španija

Temeljni cilji programa:

Študijski program bosta v celoti izvajali Univerza na Primorskem, Fakulteta za Humanistične študije Koper, Slovenija in Megatrend Univerza, Fakulteta za mednarodno ekonomijo, Beograd, Srbija in sta po sporazumu o izvajanju študijskega programa edini upravičeni nosilki. Univerza v Peči, Filozofska fakulteta, Madžarska in Univerzitetni inštitut za raziskave Jose Ortega y Gasset, Španija sodelujeta kot zunanja partnerja, ki za pedagoške, raziskovalne in druge namene v okviru študijskega programa ponujata izbirne predmete, pedagoško osebje ter aktivno sodelujeta pri promociji študijskega programa, pridobivanju dodatnih sredstev za njegovo izvajanje, itd.

Študijski program je zasnovan interdisciplinarno, saj povezuje različna področja (ekonomsko, antropološko, jezikovno, zgodovinsko, politično, itd.) preučevanja preteklih in sodobnih družbenih fenomenov Latinske Amerike. Študentje bodo v času svojega študija pridobivali znanja s področja humanističnih ved, organizacijskih in ekonomskih ved ter ostalih družboslovnih ved. Prek obveznih in izbirnih predmetov študijskega programa bodo usvojili potrebna znanja ter sposobnosti samostojnega razreševanja kompleksnih multidisciplinarnih problemov in izzivov na področju latinsko-ameriških študij. Študijski program obsega dve študijski smeri, in sicer:

- smer Antropologija, ki jo bo izvajala Univerza na Primorskem Fakulteta za humanistične študije, Koper, Slovenija v sodelovanju z Univerzo v Peči, Filozofsko fakulteto, Madžarska.
- smer Geo-ekonomija, ki jo bo izvajala Megatrend Univerza, Fakulteta za mednarodno ekonomijo, Beograd, Srbija v sodelovanju z Univerzitetnim inštitutom za raziskave Jose Ortega y Gasset, Španija.

SKUPNI MAGISTRSKI ŠTUDIJ, **MIGRACIJE IN MEDKULTURNI ODNOSI (ERASMUS MUNDUS)**

Akreditacija: 17. 3. 2008

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za humanistiko, Slovenija
- University of Oldenburg, Nemčija
- University of Stavanger, Norveška
- University of South Bohemia, Češka Republika
- Ahfad University for Women, Sudan
- Makerere University Kampala, Uganda
- Mbarara University of Science & Technology, Uganda

Temeljni cilji programa:

Mednarodni študijski program Migracije in medkulturni odnosi (angl. European Master in Migration and Intercultural Relations) je plod sodelovanja med evropskimi in afriškimi univerzami, pod vodstvom University of Oldenburg (Nemčija). V akademskem letu 2011/12 se je program prvič začel izvajati s podporo elitnega programa za mednarodno sodelovanje in izmenjavo študentov in profesorjev na področju visokega šolstva, Erasmus Mundus.

Evropska komisija je program prepoznala kot edinstven predvsem zaradi interdisciplinarne in medkulturne perspektive. Študij se osredotoča na človekove pravice, demokratične vrednote, socialno državo in trg dela, to je na izzive, s katerimi se soočajo tako države članice EU kot širše globalni svet.

Študij se v prvem letu izvaja v Nemčiji in na Norveškem, drugo leto pa študentje glede na izbiro modulov potujejo na tisto partnersko univerzo, ki izbrane module izvaja. Na voljo je omejeno število štipendij.

Več informacij:
- http://www.ung.si/sl/studij/fakulteta-za-humanistiko/studij/2MI1/
- http://www.emmir.org/

SKUPNI MAGISTRSKI PROGRAM, **LOGISTIKA SISTEMOV V EKONOMIJI**

Akreditacija: 6. 2. 2014

Sodelujoče institucije:
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za logistiko, Slovenija
- Univerza v Novem Sadu, Fakulteta za logistiko, Ekonomska fakulteta

Temeljni cilji programa:

Skupni Magistrski študijski program 2. stopnje Logistika sistemov v ekonomiji je nadgradnja Univerzitetnega študijskega programa 1. Stopnje Logistika sistemov. Študenti bodo poglobili znanje na širšem strokovnem področju, usposobili se bodo za: iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju, uporabo znanstvenoraziskovalnih metod v širšem spektru problemov in v novih ali spremenjenih okoliščinah, prevzemanje odgovornosti za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter za razvijanje kritične refleksije, socialnih in komunikacijskih zmožnosti za vodenje skupinskega dela.

Osnovni cilj skupnega magistrskega študija 2. stopnje Logistika sistemov v ekonomiji je izobraževanje in usposabljanje razvojnega in vodilnega kadra v vseh strukturah gospodarstva, negospodarstva in državne uprave (logistične organizacije in organizacije s poudarjeno logistično funkcijo, ministrstva, agencije, vojska, policija, carina ipd). Gre za kadre, ki morajo stalno obvladovati in razreševati razvojna vprašanja svojega področja in biti sposobni implementirati jih v optimalno delovanje svoje organizacije kot logističnega sistema.

Več informacij:
- http://www.um.si/studij/podiplomski-studij/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/studij/podiplomski-studij/Lists/Studijski%20progami%202stopnja/Attachments/84/%C5%Aotudijski%20program.pdf&action=default

ERASMUS MUNDUS
PRIMERI DOBRE PRAKSE

PRIMERI
DOBRE PRAKSE

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea grants

norway grants

ERASMUS MUNDUS ACTIVE PARTICIPATION

Spletna stran: http://emap-project.webnode.cz/

Časovno obdobje: 2009–2012

Koordinator:
Slovak Academic Association for International Cooperation, Slovaška

Partnerji:
Austrian Agency for International Cooperation in Education and Research, Avstrija; Ministerie Van Onderwijs En Vorming, Nizozemska; Ministry of Education and Culture, Ciper; Centre for International Services, Češka; Foundation Archimedes, Estonija; Agence Europe-Education-Formation France, Francija; Centre for International Mobility, Finska; German Academic Exchange Service, Nemčija; Hellenic Ministry of Education, Grčija; Tempus Public Foundation, Madžarska; State Education Development Agency, Latvija; Education Exchanges Support Foundation, Litva; Nuffic, Nizozemska; Norwegian Centre for International Cooperation in Higher Education, Norveška; Foundation for the Development of Education System in Poland; Poljska, CMEPIUS, Slovenija

Projekt EMAP *(Erasmus Mundus Active Participation)* je bila skupna iniciativa Erasmus Mundus nacionalnih agencij, s katero so želeli okrepiti sodelovanje visokošolskih institucij v akciji 1, Erasmus Mundus – Skupni študijski programi.

Projekt je bil izpeljan v dveh stopnjah: od oktobra 2009 do septembra 2012, financiran v okviru Erasmus Mundus, akcija 3.

Prva projektna stopnja: 1. 10. 2009–30. 9. 2010
V okviru projekta EMAP so projektni partnerji identificirali in izbrali konzorcij visokošolskih izobraževalnih institucij kot potencialnih prijaviteljev za nove Erasmus Mundus skupne magistrske in doktorske programe, za katere so bili organizirani seminarji na temo kakovostne priprave projektnih predlogov. Gradivo iz seminarjev je prosto dostopno na spletni strani projekta. Projekt je prispeval tudi k večji zmogljivosti in mreženju sodelujočih Erasmus Mundus nacionalnih agencij.

Glavni cilj projekta je bil okrepiti udeležbo visokošolskih institucij iz manj zastopanih držav EU in njihovih partnerjev v Erasmus Mundus, akcija 1, z namenom izboljšanja kakovosti prijave za projekte Erasmus Mundus magistrski študij ter nadgradnje kvalifikacij in znanja manj izkušenih nacionalnih agencij.

Projekt je zajemal:

Nacionalne raziskave: Vsaka manj izkušena nacionalna agencija EM je pripravila raziskavo o nacionalni zakonodaji (s poudarkom na implementaciji skupnih študijskih programov) in virih za bodoče skupne študijske programe. Rezultati so pripomogli k identificiranju potencialih prijaviteljev za program Erasmus Mundus Skupni študijski programi, ki so bili v okviru projekta EMAP vabljeni na izobraževalne seminarje.

Izobraževalni seminarji: Organizirana sta bila dva izobraževalna seminarja za potencialne prijavitelje, kjer so se seznanili s splošnimi informacijami glede EM (pravila programa, postopek prijave) ter glede drugih aspektov – promocija, izbor študentov, sodelovanje med partnerji, upravljanje programa in skupnih diplom, trajnost in povezava s trgom dela.

Usposabljanja za manj izkušene nacionalne agencije Erasmus Mundus o tem, kako svetovati novim prijaviteljem EM.

Druga projektna stopnja: 1. 10. 2010–20. 9. 2012
Koordinator: **Centre for International Services, Češka**
Druga projektna stopnja je nadaljevanje aktivnosti iz prve stopnje, poudarek je bil na identifikaciji visokošolskih institucij kot potencialnih prijaviteljev Erasmus Mundus skupnih študijskih programov ter na usposabljanju sodelujočih nacionalnih agencij Erasmus Mundus prek dogodkov, ki spodbujajo mreženje in izmenjavo izkušenj. V okviru projekta so nadaljevali z nadgradnjo preteklih rezultatov – izobraževalni seminarji in usposabljanja za nacionalne agencije Erasmus Mundus na temo skupnih doktorskih programov, zagotavljanje kakovosti in priznavanja diplom.

ERASMUS MUNDUS QUALITY ASSURANCE FOR INTERNATIONAL HIGHER EDUCATION COURSES

Spletna stran: http://www.emqa.eu/?AspxAutoDetectCookieSupport=19&AspxAutoDetectCookieSupport=1&AspxAutoDetectCookieSupport=1

EMQA je participativni pristop k zagotavljanju kakovosti, ki je bil osnovan leta 2008 za skupne magistrske in doktorske programe Erasmus Mundus v okviru Evropske komisije, Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo.

EMQA ni standardni postopek zagotavljanja kakovosti za presojanje ali razvrstitev programov v primerjavi z uveljavljenim naborom 'standardov'.

Temeljno načelo je, da se mednarodni programi nenehno posodabljajo in da je treba te novosti posredovati nazaj na visokošolski sektor.

EMQA je tudi participativni pristop k odličnosti. Vsebino, dostopno na spletni strani projekta, lahko uporablja kateri koli mednarodni program – magistrski, doktorski, strokovni ali gospodarski.

Vsebina pomaga organizacijam pri preučitvi svoje kakovosti, glede na niz meril kakovosti s celotnega področja visokega šolstva Evropske unije. Organizacijam omogoča samooceno njihovih predmetnikov ali programov, omogoča pregled primerov dobrih praks 21 Erasmus Mundus magistrskih študijskih programov, ki so bili poglobljeno spremljani skozi izvajanje.

Spletna stran ponuja tudi priročnik *Handbook of Excellence.*

JOIMAN – JOINT DEGREE MANAGEMENT AND ADMINISTRATION NETWORK

Spletna stran projekta: https://www.joiman.eu/default.aspx

Časovno obdobje: 2008–2011

Koordinator: University of Bologna, Italija

Partnerji:
Agence Europe-Education-Formation France, Francija; Education Exchanges Support Foundation, Litva; Erasmus Mundus National Structure – Belgium Flemish, Belgija; Erasmus Mundus NCP – National contact point, Italija; Karl -Franzens-Universität Graz, Avstrija; Masaryk University, Češka; University of Antwerpen, Nizozemska; University of Bergen, Norveška; University of Bochum, Nemčija; University of Bologna, Italija; University of Bordeaux 1, Francija; University of Deusto, Španija; University of Iasi, Romunija; University of Leipzig, Nemčija; University of Lille 1, Francija; University of Padova, Italija; University of Strasbourg, Francija; University of Vilnius, Litva

Joiman je bila mreža, financirana s strani EK za obdobje 2008–2010, v okviru programa VŽU/Erasmus/Strukturne mreže. Sodelujoče institucije so s svojimi izkušnjami izvajanja skupnih študijskih programov ugotavljale ovire in izzive, ki se običajno pojavijo pri njihovem razvijanju in upravljanju na magistrski in doktorski ravni.

Obravnavane teme

- prijava, vpis, izbor, priznavanje izobrazbe študentov;
- finančna trajnost skupnih študijskih programov;
- vodenje/organizacija/kakovost skupnih študijskih programov;
- razvoj in administracija skupnih doktorskih študijskih programov;
- razvoj in administracija skupnih študijskih programov na institucijah izven EU in izven bolonjskega procesa.

Po dvoletnih aktivnostih, ki so zajemale raziskave, analize, mednarodne konference in seminarje, je mreža zaključila z vrsto rezultatov, ki so v pomoč institucijam pri razvijanju in izvajanju skupnih programov.

Rezultati projekta:

1. Raziskave o:
   - administrativnih postopkih,
   - finančnih zadevah in trajnosti skupnih študijskih programov,
   - organizaciji in zagotavljanju kakovosti skupnih študijskih programov.
2. Izbor dobrih praks:
   - administrativnih procedur v skupnih študijskih programih,
   - finančne ureditve skupnih študijskih programov,
   - kakovost/organizacija/storitve skupnih študijskih programov,
   - implementacija skupnih študijskih programov,
   - implementacija skupnih študijskih programov z državami, ki niso članice EU,
   - razpis za skupne študijske programe z državami, ki niso članice EU.
3. Vzorec pogodbe o sodelovanju.

JOI.CON: JOINT PROGRAMME MANAGEMENT – CONFERENCES AND TRAINING

Spletna stran: http://ecahe.eu/w/index.php/JOICON

Časovno obdobje: 2011–2013

Koordinator: University of Leipzig, Nemčija

Partnerji:
University of Bologna, Italija (koordinatorica projekta JOIMAN); Graz University, Avstrija, in Masaryk University, Češka (vodje simulacije skupnega magistr-

skega programa); University of Bergen, Norveška, in Lund University, Švedska (vodje simulacije skupnega doktorskega programa); Lille 1 University, Francija; University of Antwerp, Belgija; Vilnius University, Litva; DAAD, Nemčija; Utrecht Network, Nizozemska

JOI.CON: *Joint Programme Management – Conferences and Training* je bil izbran s strani EK kot ERASMUS Spremljevalni ukrep v letu 2011. Cilj projekta je bil usposobiti bodoče koordinatorje skupnih študijskih programov v administrativnih procesih pri ustanavljanju teh programov.

JOI.CON razume skupne programe kot študijski program, ki vodi do bodisi dvojne (*double degree*) ali skupne (*joint*) diplome.

JOI.CON je nadgradnja projekta JOIMAN. Mejnika projekta sta dve mednarodni konferenci, z vključenim usposabljanjem oz. simulacijo skupnega programa.

Prva konferenca je podala podroben pregled nad ugotovitvami projekta JOIMAN ter procesi, ki potekajo pri ustanavljanju skupnih programov. Hkrati je pomenila tudi začetek simulacije skupnega programa, ki so ga udeleženci ustvarjali od januarja do junija 2012. Rezultate so predstavili na zaključni konferenci ter v poročilu, dostopnem na spletni strani.

JOQAR – JOINT PROGRAMMES: QUALITY ASSURANCE AND RECOGNITION OF DEGREES AWARDED

Spletna stran: http://ecahe.eu/w/index.php/JOQAR

Časovno obdobje: 2010–2013
Evropski projekt v okviru programa Erasmus Mundus, akcija 3

Koordinator: Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders, Nizozemska

Partnerji:
Austrian Accreditation Council, Avstrija; Danish Agency for International Education, Danska; Agency for Quality Assurance through Accreditation of Study Programmes, Nemčija; Foundation for International Business Administration Accreditation, Nemčija; Netherlands Organization for International Cooperation in Higher Education NUFFIC, Nizozemska; Ministry of Science and Higher

Education, Poljska; Slovenian Quality Assurance Agency for Higher Education, Slovenija; National Agency for Quality Assessment and Accreditation, Španija; Catalan University Quality Assurance Agency, Španija; Center of Accreditation and Quality Assurance of the Swiss Universities, Švica; UK NARIC, ECCTIS Ltd., Velika Britanija; Australian Universities Quality Agency, Avstralija; National Accreditation Council (CNA), Kolumbija

Splošni namen projekta je bil zagotoviti, da se programe Erasmus Mundus izboljša na dveh specifičnih področjih: akreditacija in priznavanje. Projektno partnerstvo je tako vključevalo agencije za zagotavljanje kakovosti oz. akreditacijo in organe priznavanja visokošolskih diplom (ENIC-NARIC).

Zunanje zagotavljanje kakovosti in akreditacije skupnih programov je izziv tako za skupne programe kot za agencije za zagotavljanje kakovosti, saj običajno vključuje številne nacionalne postopke akreditacije.

Projekt je skušal zagovarjati enotni postopek akreditacije skozi naslednje cilje:

- Priprava večstranskih sporazumov priznavanja na podlagi rezultatov o zagotavljanju kakovosti in akreditacij. Metode, ki so bile uporabljene: opazovanje, primerjave med agencijami za zagotavljanje kakovosti, postavitev prenosljive metodologije z namenom vključitve drugih agencij za zagotavljanje kakovosti v večstranske sporazume po zaključku projekta.
- Vzpostavitev evropske koordinacijske točke za zunanje QA in akreditacijo skupnih študijskih programov, kjer koordinatorji lahko pridobijo relevantne informacije. Hkrati ta točka nudi podporo agencijam QA/A.

Glede na precejšnje težave s priznavanjem diplom skupnih programov so se osredotočili tudi na:

- ozaveščanje med visokošolskimi institucijami o pričakovanjih centrov ENIC-NARIC glede skupnih programov, priznavanja diplom in vsebine dodatka k diplomi; primeri dobrih praks in smernice so dostopne na spletni strani;
- transparentne določbe glede programa EM in vključevanje v bazo Qrossroads (http://www.qrossroads.eu/);
- ciljne skupine, ki bi jim izboljšava akreditacije in priznavanja koristila: skupni programi, ENIC-NARIC, študenti in agencije za zagotavljanje kakovosti.

Evropski konzorcij za akreditacijo (ECA) skrbi za nekatere projektne rezultate po zaključku projekta – informacijska točka, baza znanj, metodologija.

EMNS-BRIDGE-NARIC – BEST RECOGNITION INSTRUMENTS FOR THE DIALOGUE BETWEEN GLOBAL EXPERTS: CROSSING THE BRIDGE BETWEEN EM NATIONAL STRUCTURES AND NARIC CENTRES

Spletna stran: http://erasmusmundus.it/descrizione/che-cose-il-progetto-bridge.aspx

Časovno obdobje: 2010–2012 (Action 3 – Erasmus Mundus National Structures information projects)

Koordinator: Erasmus Mundus National Contact Point (Associazione Cimea), Italija

Partnerji:
Foundation Archimedes, Estonija; Malta Qualifications Council, Malta; Directorate General for Higher Education, Portugalska; Direction General for Higher Education Policy – Ministry of Education, Španija

Projekt se je ukvarjal z izzivi izvajanja programov EM, in sicer v različnih stopnjah:

- v stopnji kreiranja je treba razumeti različne sisteme visokošolskih institucij;
- v stopnji izbora so kandidati izbrani na podlagi evalvacije tujih kvalifikacij in pod okriljem institucije, ki podeljuje diplome;
- v zaključni stopnji, ko so podeljene dvojne/multiple ali skupne diplome ter izdan dodatek k diplomi, je potrebno usklajevanje z različnimi nacionalnimi regulativami.

V tem kontekstu imajo pomembno vlogo eksperti iz različnih visokošolskih sistemov in ocenjevalci, zato je bil prvi cilj projekta izboljšati dialog ter izmenjati informacije med nacionalnimi agencijami EM in centri NARIC.

Vsi partnerji projekta predstavljajo obe funkciji hkrati. Poleg njih sta bili vključeni tudi mreži ENIC (European Network of Information Centres) in MERIC (ustanovljena s strani Sveta Evrope in Unesca za izvajanje priznavanja kvalifikacij).

Glavne projektne aktivnosti so bile:

- priprava vprašalnikov za nacionalne agencije EM in centre ENIC-NARIC in MERIC, z namenom analizirati njihov nivo znanja glede programa EM in njihovega razumevanja elementov priznavanja;

- razjasniti odnose med mrežami in oceniti njihovo vlogo pri programu EM;
- študija primera programa EM za namen identifikacije elementov priznavanja v vseh stopnjah izvajanja programa Erasmus Mundus;
- študijski obiski centrov ENIC-NARIC z namenom seznanitve z metodami priznavanja skupnih diplom.

Rezultati:

- priročnik dobrih praks za postopke priznavanja (vključno z bazo akreditiranih visokošolskih institucij ter pregledom visokošolskih sistemov, seznamom mednarodnih virov in dokumentov, ki jih uporabljajo ENIC-NARIC, in MERIC za evalvacijo in priznavanje skupnih diplom);
- prakse priznavanja ENIC-NARIC in MERIC;
- predlogi za izboljšanje postopkov priznavanja;
- zaključni seminar.

ENHANCING CROSSREGIONAL COOPERATION WITH ERASMUS MUNDUS (ECCE MUNDUS)

Spletna stran: http://english.tpf.hu/pages/content/index.php?page_id=288

Časovno obdobje: 2011–2013

Koordinator:
Tempus Public Foundation, Madžarska; Austrian Agency for International Cooperation in Education & Research, Avstrija; Slovak Academic Association for International Cooperation, Slovaška

Projekt ECCE MUNDUS se je ukvarjal s sodelovanjem med visokošolskimi institucijami v centralni Evropi in drugih regijah izven EU (Zahodni Balkan, Vzhodna Evropa, Centralna Azija), za katere so izvedli skupna usposabljanja in kontaktne seminarje. Udeleženci so bili tisti, ki so sodelovali pri projektih za razvoj študijskih programov, ki so načrtovali ali že izvajali skupni študijski program ali ki so imeli namen sodelovati z vključeno regijo. Predavatelji na delavnicah so bili strokovnjaki iz nacionalnih centrov Tempus, agencij za zagotavljanje kakovosti, eksperti na področju visokega šolstva in bolonjskega procesa

ter strokovnjaki iz nacionalnih agencij Erasmus Mundus Avstrije, Slovaške in Madžarske.

Pripravljeno je bilo tudi promocijsko gradivo – tiskano in spletno.

THE INTERNATIONALISATION OF HIGHER EDUCATION: AN ONLINE TRAINING COURSE FOR ERASMUS MUNDUS ADMINISTRATORS (INTERHED)

Spletna stran: http://erasmusmundus.it/descrizione/what-is-inter-hed.aspx

Časovno obdobje: 2011–2014

Koordinator:
Erasmus Mundus National Contact Point(Associazione CIMEA), Italija

Partnerji:
Ministry of the French Community of Belgium, Directorate General for non-compulsory education and scientific research, Belgija; Higher Education Authority, Litva; Ireland Education Exchanges Support Foundation, Irska; Malta Qualifications Council, Malta; Directorate General for Higher Educatio, Portugalska

Projektna ideja izhaja iz procesa internacionalizacije izobraževanja, ki zahteva potrebo po usklajenih pravilih upravljanja skupnih programov in mednarodne mobilnosti, ki upoštevajo različne sisteme visokošolskega izobraževanja in regulativ.

Identificirana sta bila primanjkljaj usposabljanj na visokošolskem nivoju in potreba po priznavanju tovrstnih kvalifikacij, kar je bilo prepoznano po analizi vprašalnikov iz projekta BRIDGE.

Cilj projekta je bil ustvariti izobraževalni seminar s poudarkom na internacionalizaciji visokošolskih sistemov, namenjen administrativnemu osebju na visokošolskih institucijah.

Identificirane so bile vsebine, ki bi bile vključene v seminar:

- splošne značilnosti posameznega visokošolskega sistema, glavne razlike, kvalifikacije itd.;
- skupno upravljanje programov: akreditacija in priznavanje št. programov, delo s študenti in vzpostavljanje trdnega partnerstva, promocija skupnih št. programov;

- priznavanje kvalifikacij – različni postopki priznavanja, nacionalna zakonodaja, priznavanje in zagotavljanje kakovosti.

Struktura izobraževalnega seminarja s tremi moduli, vključno s praktičnimi vajami:

- Modul 1: Visokošolski sistemi
- Modul 2: Skupni študijski programi in visokošolske institucije
- Modul 3: Skupni študijski programi in postopki priznavanja

Seminar je bil dostopen na spletu.

JOINT PROGRAMMES – FACILITATOR FOR UNIVERSITY INTERNATIONALISATION (INTERUV)

Spletna stran: http://www.interuv.eu/

Časovno obdobje: 2012-2014

Koordinator:
Foundation for the Development of the Education System, Poljska

Partnerji:
OeAD GmbH, Avstrija; DZS, Češka; Archimedes Foundation, Estonija; MECD, Španija; CIMO, Finska; Agence 2e2f, Francija; Ministry of Education and Religious Affairs, Grčija; TPF, Madžarska; PNC Cimea, Italija; VIAA, Latvija; Nuffic, Nizozemska; SIU, Norveška; SAAIC, Slovaška; British Council, Velika Britanija

Projekt je želel spodbuditi idejo o skupnih programih med visokošolskimi institucijami v EU in njenih sosednjih regijah. Hkrati je želel pomagati visokošolskim institucijam pri vključevanju internacionalizacije v institucionalne strategije ter prispevati h krepitvi zmogljivosti institucij – nacionalnih agencij in nacionalnih Tempus pisarn, zlasti pri prehodu v novo programsko obdobje (2014–2020).

Ciljna skupina projekta so bile institucije z manj izkušnjami pri izvajanju skupnega študijskega programa, nacionalni organi oblasti, bolonjski eksperti, eksperti visokošolskega raziskovanja ter osebje nacionalnih agencij za programa Erasmus Mundus in Tempus.

Glavne aktivnosti projekta so bile:

- organizacija treh regionalnih seminarjev, kjer so bili predstavljeni primeri dobrih praks;
- izvedba raziskave o stopnji, do katere so skupni programi vključeni v strategije internacionalizacije, zlasti visokošolskih institucij, in v nacionalnih strategijah visokošolskega izobraževanja;
- izobraževalni seminarji za osebje nacionalnih agencij Erasmus Mundus in Tempus (predstavitev visokošolskih sistemov po državah, značilnosti skupnih programov).

JOINT DEGREES FROM A TO Z (JDAZ)

Spletna stran: http://www.nuffic.nl/en/expertise/jdaz

Časovno obdobje: 2012–2015

Koordinator: Netherlands Organisation for International Cooperation in Higher Education, Nizozemska

Partnerji:
Austrian Agency for International Cooperation in Education & Research, Avstrija; Centre for International Mobility CIMO, Finska; Education Exchanges Support Foundation, Litva; Centre for International Cooperation in Education, Norveška; Foundation for the Development of the Education System, Poljska

Cilj projekta je pripraviti celovit praktičen priročnik za skupne diplome/skupne študijske programe na podlagi vseh dosedanjih dosežkov na tem področju ter hkrati krepiti evropski visokošolski prostor (EHEA).

Ciljne skupine projekta so nacionalne agencije Erasmus Mundus, visokošolske institucije ter aktualni koordinatorji skupnih študijskih programov.

BOOST ERASMUS MUNDUS, EUROPEAN HIGHER EDUCATION AND EMPLOYABILITY THROUGH VIDEO SHARING COMMUNITY (TUBEMATES)

Spletna stran: www.tubemates-project.eu

Časovno obdobje: 2012–2014

Partnerji:
Universitat de Barcelona, Španija; University Of Graz, Avstrija; University of Poitiers, Francija; Aoyama Gakuin University, Japonska; Open University Guglielmo Marconi, Italija; Thammasat University, Tajska; Hanoi University of Science and Technology, Vietnam

Projekt je bil namenjen krepitvi preglednosti in privlačnosti evropskega visokošolskega izobraževanja.

Prek mednarodne izkušnje azijskih in evropskih študentov je spodbujal in razširjal dodano vrednost programa Erasmus Mundus.

Z namenom, da bi utrli pot novemu programu ERASMUS+, si želijo s projektom ustvariti spletno skupnost študentov, ki bi prek video prispevkov delili vtise in pričakovanja glede Erasmus Mundus izkušenj, delodajalci in poslovneži pa bodo pozvani k opisu svoje izkušnje kot gostujoče organizacije.

Projekt je bil zasnovan ob upoštevanju dveh pomembnih vidikov:

- po najnovejših analizah se azijski diplomanti manj odločajo za podiplomski študij na evropski visokošolski instituciji;
- ob upoštevanju nove strategije programa se bodo morali prihodnji projekti bolj osredotočati na vključevanje gospodarstva v izobraževalni sistem.

tuBEMATES se želi spopasti s pomanjkljivostmi evropskega visokošolskega prostora in določiti strategijo za spodbujanje Erasmus Mundus študijskih programov prek multimedijskih orodij.

Glavna ciljna skupina projekta bodo študenti, ki bodo prek svoje realne izkušnje in v okviru novih multimedijskih vsebin razširjali svojo izkušnjo in spodbujali mednarodno mobilnost.

KORISTNE POVEZAVE IN PRILOGE K PUBLIKACIJI

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants

norway grants

Portal: Joint programmes, ECA;
http://ecahe.eu/w/index.php/Portal:Joint_programmes.

Guide to developing and running joint programmes at bachelor and master's level – A template;
https://www.joiman.eu/ProjectResults/PublicDeliverables/JOIMAN%20template_JP_final.pdf.

Guidelines for quality enhancement in european joint master programmes, EMNEM – European masters new evaluation methodology guidelines for higher education institutions, EUA; http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/emnem_report.1147364824803.pdf.

How to manage joint study programmes? Guidelines and Good Practices from the JOIMAN Network;
https://www.joiman.eu/ProjectResults/PublicDeliverables/How%20to%20Manage%20Joint%20Study%20Programmes%20-%20Final%20Publication%20of%20the%20project/How%20to%20Manage%20Joint%20Study%20Programmes__JOIMAN%20Network.pdf.

Guide to Developing and Running Joint Degree Programmes at Bachelor and Master's Level at University of Bergen;
http://ecahe.eu/w/index.php/Guide_to_developing_and _running_joint_degree_programmes_at_UiB.

Joint Degrees from A to Z: A practical Guide, daft guide, JDAZ.

PRILOGE K PUBLIKACIJI

ANNEX 4: JOIMAN cooperation agreement template7 (priročnik »how to«)
EMMC: Consortium agreement (primer dogovora)
EMMC: On-line questionnaire
EMMC common score conversion table – example (primer pretvarjanja ocen)
Diploma supplement
Doctoral Candidate Agreement (primer dogovora)
Master Student Agreement (primer dogovora)
Specimen Joint Degree (primer listine skupne diplome)
Student Evaluation form of the programme (primer vprašalnika)

Navedene priloge so objavljene na spletnih straneh CMEPIUS,
na podstrani Knjižnica – Uporabna gradiva
(http://www.cmepius.si/knjiznica/uporabna-gradiva)

VIRI

http://www.uni-lj.si/studij/studijski_programi/skupni_studijski_programi_na_ul/

http://test.nakvis.si/sl-SI/Content/Details/46

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/

http://www.um.si/studij/podiplomski-studij/Strani/2--stopnja.aspx

http://www.ung.si/sl/studij/fakulteta-za-humanistiko/studij/

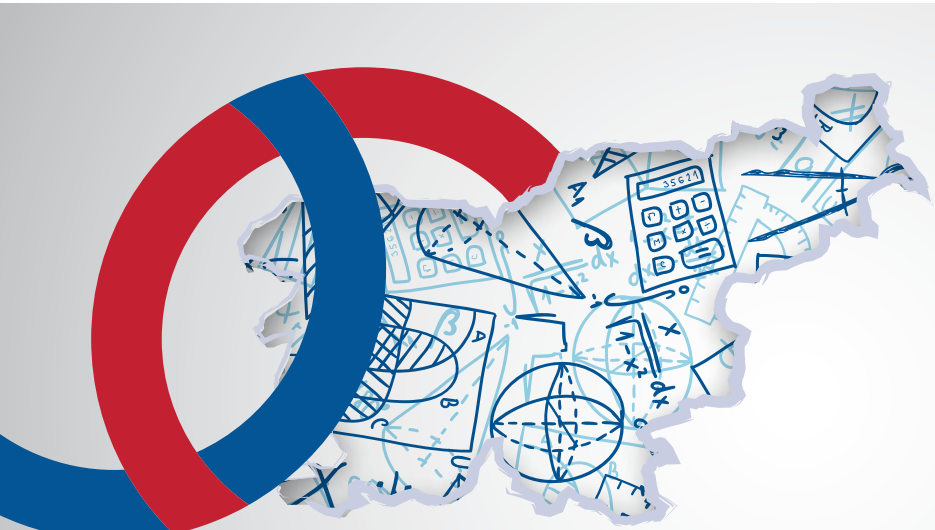

Expand your international cooperation.
Study, teach and research
in Slovenia.

Supported by

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY
eea grants
norway grants

CMEPIUS · Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana · Tel.: +386 1 620 94 50 · Fax: +386 1 620 94 51
E-mail: info@cmepius.si · www.cmepius.si

CMEPIUS
Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

CMEPIUS · Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana
Tel.: +386 1 620 94 50 · Fax: +386 1 620 94 51
E-mail: info@cmepius.si · www.cmepius.si